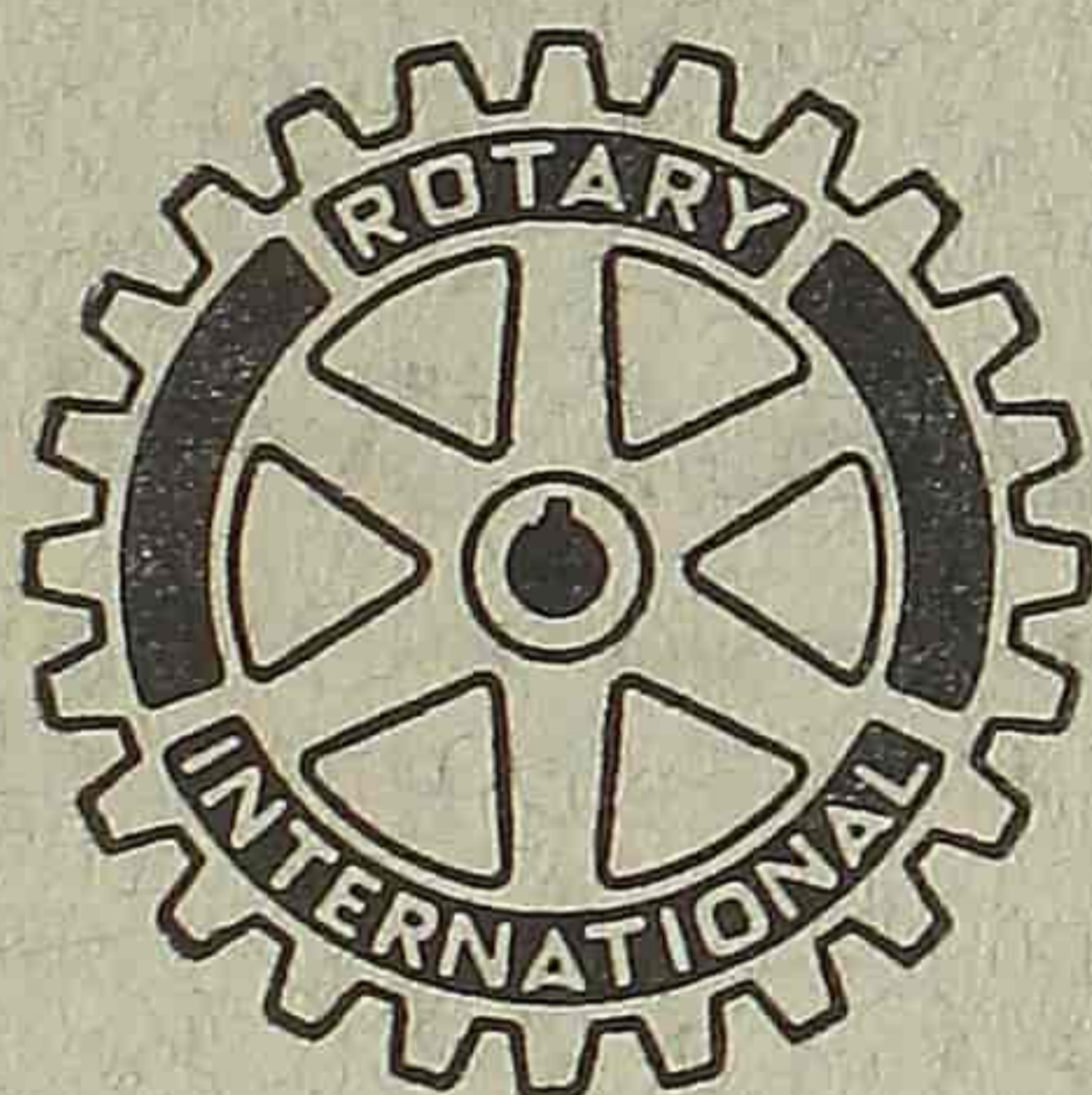

JUGOSLOVENSKI ROTAR

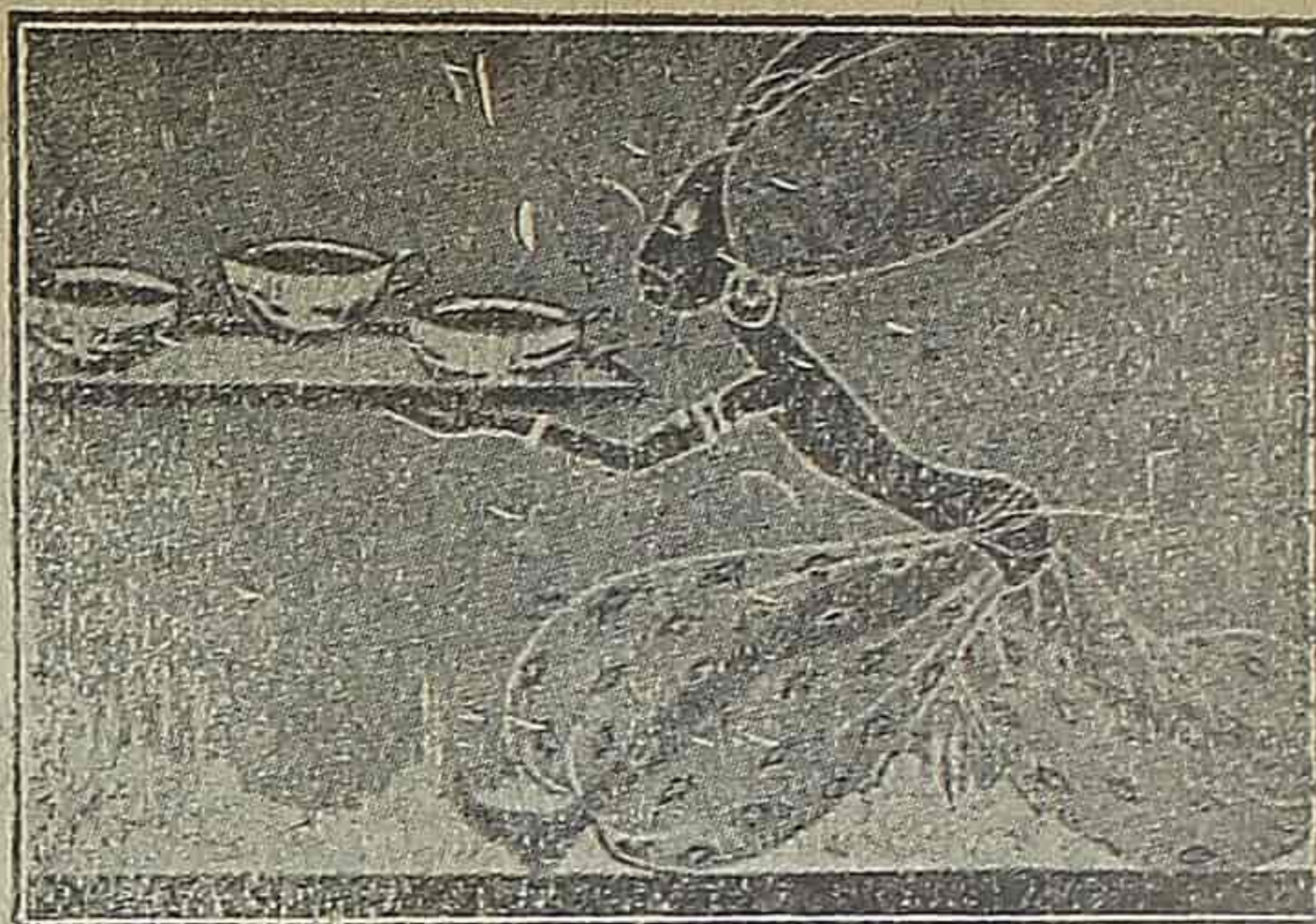
С А Д Р Ж А Ј / C O N T E N T S

VI писмо губернера 77 дистрикта — Monthly Letter of the governor of 77th District *Dr. Milan Stojadinović* / Однос ротаретва према држави — The Relation of Rotary to the State *John Nelson* / *Ivan Meštrović Pavle Ostović* / Пакт Мале Атланте — Little Entente Pact *St. Pelivanović* / Rotary Camp d'Avignon 1933 *Mita Manojlović* / Историја Ротарства у Југославији (V. Оснивање Rotary клуба на Сушаку — History of Rotary Movement in Yugoslavia (Foundation of the Sušak Club) *Viktor Car-Emin* / I Dubrovnik - biser Jadrana, osnovao je svoj Rotary club — Dubrovnik - the gem of the Adriatic-has founded its Rotary Club / Prisustvovanje klubskim sednicama / Живот Ротари клубова у Југославији — Life of Rotary Clubs in Yugoslavia / Porast rotary klubova u Evropi, Severnoj Africi i Maloj Aziji od 1925—33 g. — Report of the first District Conference of 77 th District *St. K. Pavlović*

D E C E M B A R 1 9 3 3 B E O G R A D

Varaždinska industrija svile d. d. Varaždin

Proizvadjia : krepdešine
krepstatene ● žoržete,
modne svilene štofove
za postavu, marama od
naravne i umjetne svile

Želite šalicu odlične kave?
KUŠAJTE nenadmašivu

RAMIKU KAVU!

MARIO MIKULIČIĆ-RABIĆ
VELEPRŽIONA / SUŠAK

YUGOSLAVIA EXPRESS AGENCY

L T D.

STEAMSHIP, PASSENGER AND FORWARDING AGENTS / TELEGR.: „YUGEA
DUBROVNIK 2

Head Office: LONDON, 25.

Cockspur Street S. W. 1. Incorporating Yugoslav Travel Bureau

ESCORTED AND INDEPEDENT TOURS

All tickets issued in advance for Through journeys from England
The Yugoslav State Railways / Local and other Steamship Companies
Independent Inclusive Travel etc.

SPECIAL FACILITIES FOR HOTEL RESERVATIONS TOURS-SIGHTSEEING

Branch Offices: Belgrade, Zagreb, Sušak, Ljubljana, Sarajevo, Brod on Sava,
Split, Brčko, Flume. Goods carried from and to United
Kingdom at reasonable through rates

GENERAL AGENTS FOR:

Anglo-Saxon Petroleum Co. Ltd. / Cunard Line / Anchor Line / Anchor Donaleson
Line / Blue Star Line / White Star Line / Red Star Line / Orient Line / American
Line / White Star-Dominion Line / Ellerman & Papayanni Lines Ltd. / Ellerman's
Wilson Ltd. / America-Levant Line Ltd. / Imperial Airways Ltd.

IZLAZI SVAKOG 15-OG U MESECU

GOD. I / 15 XII 1933 / BR. 6
Cena 60 din. god., 5 din. brojUREDNIK: Dr. MILAN STOJADINOVIĆ
GUVERNER 77. DISTRIKTA / KARA-
DJODJEVA ULICA № 10/I BEOGRAD

ŠESTO PISMO GUVERNERA 77 DISTRIKTA
PRETSEDNICIMA I TAJNICIMA R. C.

Beograd, 10 decembra 1933

Draga braćo rotari,

1.) *Ekstenzija u našem distriktu* može nas u potpunosti zadovoljiti. Novi se klubovi osnivaju, drugi su u izgledu da će ubrzo takodje biti osnovani.

a) Osnovan je nov R. C. u *Dubrovniku*. Na zvaničnoj sednici osnivanja, 2 decembra, pod rukovodjenjem mog naročitog predstavnika, past-guvernera Eda Markovića, svršene su i poslednje pripreme. Osamnaest osnivača novog kluba uputilo je predstavku našem Upravnom Odboru u Chicago za prijem njihovog kluba u Rotary International. Izveštaj, koji sam dobio od brata Eda, vrlo je laskav za novi klub. Otuda je i moje propratno pismo otišlo u Chicago sa najtoplijom preporukom. Za predsednika R. C. Dubrovnik izabran je Jovo Bravačić, za sekretara Milivoj Sokolović. Sastanci se održavaju četvrtkom, u 8 časova u večer, grand Hotel Imperijal.

b) Na osnivanju R. C. *Banja Luka* radi se već od dužeg vremena. Kumovski klub je Zagreb, specijalni predstavnik guvernera je past-guverner Marković. Tamo ima 11 članova koji se uredno sastaju svakog petka, u 8 časova u večer, Hotel Palace. Privremeni sekretar je Dr. Stevo Moljević, advokat.

c) Isto tako dobro je napredovao rad na osnivanju R. C. *Celje*. Kumovski klub je Ljubljana, a specijalni predstavnik guvernera: predsednik R. C. Ljubljana, Dr. Slokar. Tamo je 12 članova, koji se redovno sastaju četvrtkom, u 8 časova večer, Hotel Evropa. Dužnost sekretara vrši Dr. Rihard Pintar, advokat.

d) *Karlovac* takodje pokazuje interesovanje za rotarski pokret. Za ovo mesto odredio sam R. C. Zagreb za kumovski klub, a past-guvernera Eda Markovića, za specijalnog predstavnika guvernerovog.

e) *Žemun* je za kratko vreme pokazao veliki uspeh. Vrlo brzo našlo se već 16 osnivača. Beogradski R. C. odredjen je za kumovski klub, a brat Dr. Voja Kujundžić za specijalnog predstavnika guvernerovog. Sastanci

se održavaju redovno ponedjeljkom, u 8 časova u večer, Hotel Central. Privremeni sekretar: Dušan Pavešić, profesor, Kralja Petra ul. 59, Zemun.

2.) Molim sekretare postojećih R. C. da šalju svoje *nedeljne izveštaje* novo osnovanom R. C. Dubrovnik, a po mogućstvu i klubovima u osnivanju: Banja Luka, Celje, Zemun.

3.) Na Regionalnoj Konferenciji, održanoj u Lausanne, krajem avgusta ove godine, predložio je čehoslovački past-guvernér Červenka, da klubovi Beča, Beograda i Praga, u cilju unapredjenja ekonomskih odnosa između Austrije i Čehoslovačke ostvare saradnju putem stvaranja jednog posebnog trgovinskog i saobraćajnog interdistriktnog komiteta. Radi izvođenja ovog zaključka sastali su se u Beču 14 novembra, pod predsedništvom past-guvernera Červenke, a u prisustvu guvernera 66. distrikta Neuwirtha i guvernera 77. Distrikta Prínzhorna, kao i predsednika R. C. Wien Sobotke i predsednika R. C. Prag Krulis-Rande — odredjeni predstavnici klubova, i to za Prag: Fafl, za Beč: Dr. Mises, za Beograd: Dr. Milan Radosavljević (koji je zamenio Dr. J. Tomičića u ovom komitetu.) Razgovori na ovome sastanku pokazali su da između predstavnika triju distrikta postoji puna saglasnost u pogledu mera za postignuće istaknutog cilja. Kad god se pokrene neko pitanje, koje tangira opšte ekonomske interese između ova tri distrikta, a za koje se nadje da se Rotarstvo treba za njega da zainteresuje, klubovi će imati za zadatak, da se po njemu sporazumeju putem delegiranih članova u interdistriktnom komitetu. Razume se po sebi, da se isključuje svaka intervencija u korist pojedinih grupa, poduzeća ili ličnosti. Zaključeno je u Beču takodje i to, da se pristupi razmeni predavača. Predavanja treba da doprinesu što boljem upoznavanju i razumevanju ekonomskih i saobraćajnih pitanja.

4.) S obzirom na ovo što sam izložio u prethodnom stavu, molim *svaki klub našeg Distrikta, da odredi za ova pitanja po jednog referenta, a u isto vreme i po jednog njegovog zamenika*, čija će dužnost biti, da u danom slučaju dostavi predloge i sugestije delegiranom članu našeg Distrikta u interdistriktnom komitetu — Dr. Milanu Radosavljeviću, Vukovarska ul. № 1, Beograd. Bilo bi vrlo korisno, da odredjeni referenti stupe u lični kontakt sa Dr. Radosavljevićem u cilju sporazuma za izvršenje njihove zadaće.

5.) Drugu zvaničnu posetu učinio sam 11. ov. mes. R. C. Zagreb. Moram primetiti da sam bio prijatno iznenadjen savršenim redom i velikom disciplinom, koji u tome klubu vladaju. Preporučio bih vrlo toplo sekretarima svih naših klubova da plilikom prvog svog odlaska u Zagreb razgledaju uredjenje kancelarije i archive zagrebačkog kluba. Sigurno je da će videti po nešto što će im koristiti u njihovom radu.

Sa srdačnim rotarskim pozdravom,

Dr. Milan Stojadinović
guvernér 77 distrikta R. I.

О Д Н О С Р О Т А Р С Т В А П Р Е М А Д Р Ж А В И

While returning from the recent Rotary regional Conference at Lausanne, Switzerland, President Nelson passed through Germany, making an informal visit in Munich and Berlin. He had opportunity to confer with outstanding members of German Rotary Clubs, not only of those two cities but of other cities, concerning the position of Rotary in Germany.

He found that Rotary, represented by between 30 and 40 Clubs, continues in Germany without restriction upon its principles or program. It continues with the full knowledge and approval of the Nazi party and government. At the regular luncheon of the Berlin Rotary Club the International President was cordially welcomed and was accorded an opportunity to offer a few observations regarding the position of Rotary in relation to the State. — We reproduce here for Yugoslav Rotarians what he said in Berlin.

Дон Нелсон

Последњих неколико недеља присуствовао сам састанцима ротарских првака у Лозани и посетио сам више ротарских клубова у разним земљама. Ту сам имао прилике да са људима из Европе, Северне Америке и Мале Азије расправљам питања, која интересују те крајеве. За мене је то било не само интересантно, већ и несбично корисно. Циљеви Ротарства као и његови принципи су у свим деловима света једни те исти. Они се не могу ни мењати ни модификовати, а да се тиме не уздрмају и сами темељи на којима је заснована наша организација. Међутим, ротарска пракса мора да се мења, јер су и сами проблеми који поједине земље интересују, из основа различити.

Европа је насељена разним народима, а догађаји последњих двадесет година нису нимало смањили њихове опречности, већ изгледа да су их још више поштрили. Али треба подвући, да та чињеница није спречила ротаре из разних земаља, да заједнички раде на општем добру. То и јесте прави дух ротарства. Кад људи исправно схвате ротарска начела и почну да их у пракси примењују, они у њима налазе најуспешније средство, да савладају све оне антагонизме, који су у прошлости тако често мутили светски мир и који га још и данас угрожавају.

Ротарство је у почетку било чист индивидуалан однос. А у извесном смислу, Ротарство је и данас и увек ће остати један индивидуалан однос. Оно је настало из осећаја усамљености једне шаке људи у великом граду и из потребе да једни саучествују у потхватима и надама других. Из тих односа насталих из међусобног служења и служења другима, васкрсло је и међусобно поверење.

Резултат је био тај, да су ти људи с временом постали искрени и пажљиви једни према другима, да су заједнички радили и свежим снагама могли да гледају у лице свима потешкоћама живста. Ротарство је њима стварно показало нов пут у животу. Тај дух они су даље уносили у односе са својим конкурентима. Он је долазио до изражаја у једном новом начину служења заједници. А коначно је он нашао примену у једној много широј форми служења, која се по нашој терминологији назива међународним служењем.

Али при свему томе Ротарство је остало индивидуална ствар. Оно настоји да прошири хоризонт човечијег гледања на живот, да про-

шири људско сасећање, да повећа узајамну корисност — да људе учини разумним, осећајним и на служење спремним. Али им истовремено оставља слободу, да они сами, сваки за себе, изаберу начин на који ће те особине оживотворити. Ротарство не тежи да се претвори у покрете маса.

Мислим да то треба стално имати у виду, кад год се испитује однос Ротарства према држави. Ротарство у својој целокупности, као организација, не иде за тим, да се меша ни у форму владавине, ни у политичке системе или филозофске школе. О томе у свакој појединој земљи има народ сам да одлучи, а ротари као грађани те земље суделују у тој дужности и уживају ту привилегију. За ротаре као појединце то су питања од вишалне важности, а Ротарство жели да од свог члана створи баш таквог грађанина. Оно му не каже шта је његова дужност у било каквим конкретним приликама. Ротар мора само да у националним и интернационалним питањима примени ротарска начела исто тако, као што их примењује у свом клубу, у своме звању и у својој ужој заједници. Ротарство није никакав форум пред којим се решавају питања светске важности, али оно је место, где ми спремамо и храбримо људе да прихвате све дужности које им живот намеће.

То је био и метод једног великог Учитеља, када су га питали: какве су човекове дужности према Цару? Његов је савет био, да се према постојећој влади има испунити оно, што дужност налаже, а та се дужност лако испуњава, ако се осећа она висока обавеза.

Један разуман, здрав патриотизам не прстивуречи ротарским принципима. Напротив, такав патриотизам је основ шестог ротарског циља — међународне добре воље. Ротарство не жели да у својим редовима има такве људе, који нису добри Немци, добри Енглези, или добри Американци. Оно не запоставља патриотизам. Пре би се могло рећи да настоји, да га развије.

У практичној примени наших принципа, ми смо се навикли да пријатељство не експлоатишемо у егоистичне сврхе, већ да га искористимо за опште добро. Кад год се покушало са таквом здравом праксом, увек се као последица тога показало побољшање личних односа и подизање општег нивоа у животу заједнице. Ја сам уверен, да ће се та иста пракса моћи с исто тако добрим резултатом применити и у односима између народа — не преко службених и формалних веза, већ у оној интимној атмосфери личног и пријатељског контакта.

За сада у свакој појединој земљи ротарска активност скупља људе у међусобном пријатељству, поверењу и сарадњи. Ми се тако учимо да заједнички деламо у несебичном служењу другима. И у том заједничком настојању ми налазимо једно ново, успешно средство да афронтирамо све оне унутрашње наше проблеме који траже решење, те да и сами томе решењу нешто допринесемо. Код решавања тих проблема људи на одговорним местима обраћају се са све више поверења ротарима својих земаља, знајући да се ротарски начин рада може са много наде у успехе применити и на шире дужности грађанина. Ротари поседују испробано искуство у свим односима људског друштва, чија се вредност испољила у хиљадама ужих заједница у читавом свету. То искуство само чека прилику да се афирмише и на ширем пољу националних и светских односа.

Данас хиљаде и хиљаде људи на свету познају и цене моју и вашу нацију преко личних веза ротарског пријатељства. Они су преко тих веза научили да другим очима гледају на наше нације и да их друкчије цене. Ко може тачно да оцени значење тог новог поштовања за нашу трговину и за наше међународне односе? Кад бисмо сви ми успоставили таква пријатељства широм целог света, ми бисмо и у другим народима открили оне исте лепе особине, које смо открили преко Ротарства и у људима из наших ужих заједница, те бисмо и на њих гледали с много више симпатија, а с много мање бојазни. Тада бисмо се ми научили да пређемо преко њихових мана, шта више, тада бисмо били у стању да учинимо нешто много теже — да им опростимо њихове врлине. И коначно бисмо се уверили, да у нашим националним и интернационалним односима можемо преко пријатељства постићи исти успех, какав смо постигли и код наших суграђана.

Ми верујемо да тај нови, здрави и посредујући фактор у односима између народа претставља једну вредност, коју ће с временом и с пригодама када се буде указала потреба његове помоћи, све више осетити и они, који седе на одговорним местима. Та чињеница је од посебне важности у оним земљама, које траже нове путеве, напуштајући традиционалне методе и форме, политичке, социјалне и индустријске и у којима су се људи од једном нашли у новим срединама, а њихове енергије управљене ка новим циљевима. У овим данима немира и општег врења такве се прилике више или мање сретају у сваком народу. С тога ми сматрамо за срећу, што на свету постоји толики број земаља, у којима су услуге ротара у стању да помогну, како би национални дух дошао до свог најбољег изражаја.

(Говор одржан у берлинском Р. К.)

Са енглеског превео: Мајхснер)

Џон Нелсон

Земун,
град на Дунаву

Са овим месецом
отпочео је жив рад
на оснивању новог
Р. К. у Земуну.

Zemun, a town
on the Danube

A short time ago,
lively activities have
been started for the
foundation of a new
R. C. in Zemun

Rotarian Ivan Meštrović, the famous Yugoslav sculptor, has celebrated this year his 50-th birthday. Joining in the general admiration of this great Yugoslavian, „Jugoslavenski Rotar“ is reproducing here the following enthusiastic article especially written for our paper by Rotarian Pavle Ostović – Zagreb R. C.

Ivan Meštrović

Ivan Meštrović rodio se u Otavcima, u kraju koji je kolijevka starog kraljevstva hrvatskoga. Već u najmladjim danima, čuvajući ovce u planini, pokazivao je umjetničku žicu i izradjivao „kipce“ u drvu, zatim je slijedio nauk u Splitu, školovanje u Beču i prva afirmacija njegovog genija na bečkoj izložbi.

Mlad i poletan, nadahnut i prožet našom narodnom epikom, najveći dio prvog Meštrovićevog stvaranja predstavlja pjesmu u kamenu onim našim epskim junacima, koji su miljenici naše narodne pjesme, i u kojima je oličen naš narodni temperament i karakter, srpski i hrvatski. Tmurni zbog vječnog ratovanja, gordi zbog stare slave, a prkosni silnim i bogatim, k tome topli srca i široke ruke, a pod mrkom obrazinom puni nježne ljubavi

prema bližnjemu i potlačenomu, prožeti osjećajem istinske pravičnosti, heroji narodne pjesme nisu mogli naći boljeg tumača u hladnom kamenu od Meštrovića.

Kosovski ciklus Meštrovićev predstavlja zaista najljepše i najbolje što je na tom polju stvoreno, krunjeno i ovjenčano u kosovskom hramu kako ga je majstor zamislio. Meštrović i njegovi radovi na tom polju predstavljaju ovaploćenje naše narodne epike. On je još poslednji živući veliki narodni pjesnik i tumač narodne epopeje. Izgleda mi kao veliki svećenik jedne kulture i kopča između jedne dokončane epohe i novih vremena, koji stvara toj epohi dostojnu grobnicu u kosovskom hramu, da ga onda u tišini i dostojanstvu, gordo i ponosno, pred novim pokoljenjima zatvori, jer će ona razumjeti njegovu simboliku, ali ne će više moći da prožive i da procute njegovu veličinu. Izgleda mi kao da su se svi narodni junaci i pjesnici, koji su slavno i dostojno završili svoje razdoblje i legli na počinak da prepuste novim pokoljenjima nova i drugačija djela, konačno utjelovili u Meštroviću.

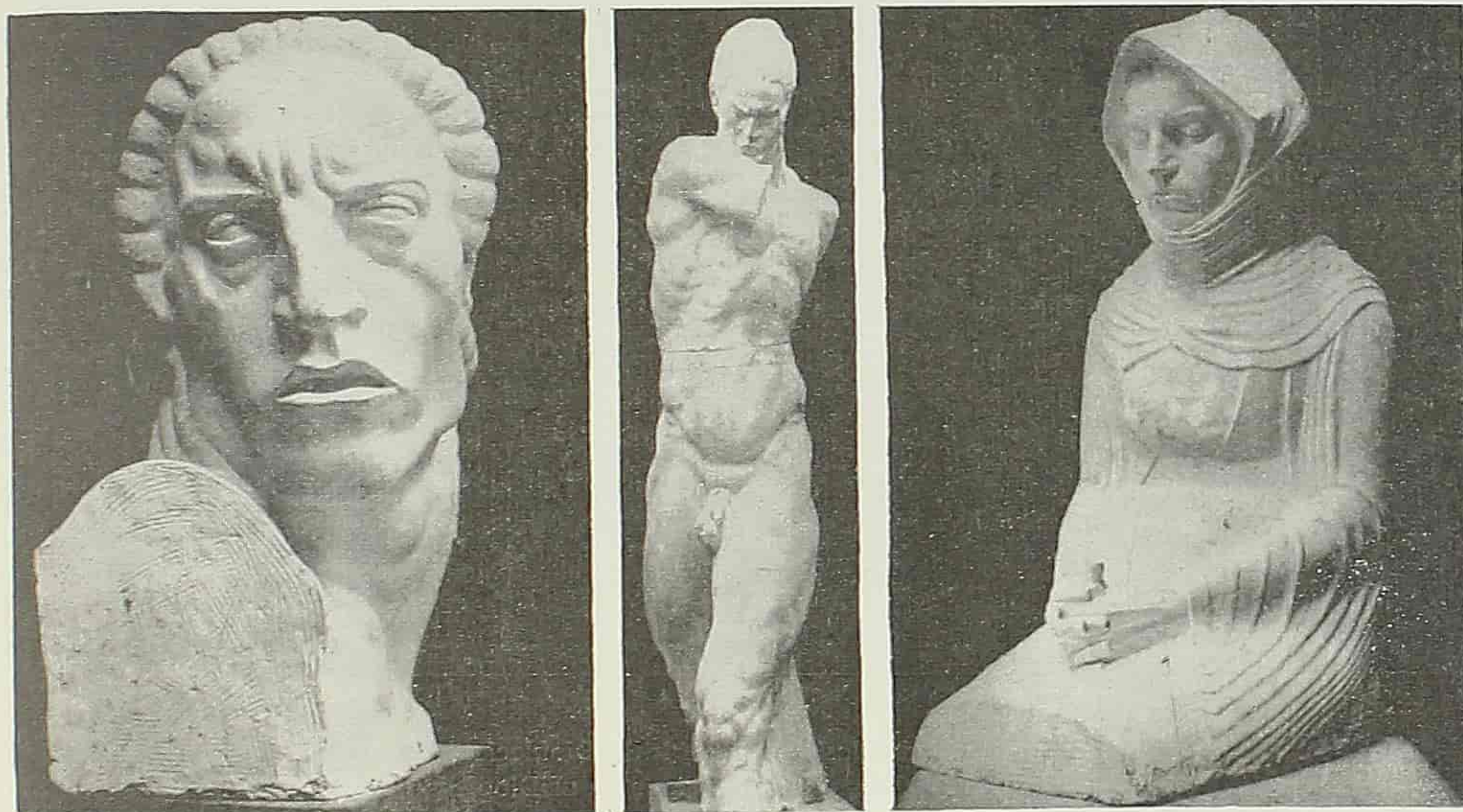
Meštrović je bogodani umjetnik čija brojna djela, u kamenu, bronci i drvu, žive te daju neposredan utisak ljepote, nježnosti, bola i radosti. Njegov Krist na križu daje takav utisak bola, da čovjeka upravo srsi prolaze, a u isto vrijeme i utisak beskrajne produhovljenosti i smirenosti, i u toj boli, koju podnaša njegovo tijelo, suvereno vlada njegov božanski duh i mir, i upravo Vam izgleda kao da kaže „Oprosti im, Gospode, jer ne znaju što čine“. Njegov Grgur Ninski, rječit je dokaz svijesti hrvatskoga naroda, koji je u borbi za svoja prava iznio pobjedu, i jedini među katoličkim narodima sačuvao u najizložijenijim svojim krajevima svoj narodni jezik u crkvi, a smještaj Grgurovog spomenika u peristilu Dioklecijanove palače u Splitu treba da simbolizuje tu našu pobjedu. Mogao bi tako ići redom od jednog do drugog njegovog djela, ali pozvaniji su to obradili, pa postoji već čitava biblioteka knjiga i članaka o Meštroviću, njegovim djelima i njegovoj umjetnosti.

Nas kao rotare i kao jugoslovane interesuje Meštrović kao čovjek, povrh i pored svoje umjetnosti. Vjerujem, da mnogi žele da čuju kakav je to čovjek, taj Meštrović, koji stvara tako golemo djela, da o njima govori svijet, a koji čini utisak nježnog, mirnog i šutljivog čovjeka kad ga sretnete u društvu ili u klubu.

Meštrović je odrastao sa narodnom pjesmom na ustima. Onom pjesmom koja je toliko hrvatska koliko i srpska, proživio je s junacima tih pjesama sve njihove jade i nevolje, sve njihove pobjede i poraze, sve njihove žalosti i radosti. Zadojen tim duhom osjetio je još u najranijoj mladosti kako je ujedinjenje Hrvata i Srba najveći zadatak naše generacije. Trebalo je narodu istoga jezika, rasijanom po mnogim carstvima i kraljevstvima, predočiti neodgodivu potrebu saradnje i ujedinjenja u jednoj nacionalnoj državi. Njegova prva djela, njegov kosovski ciklus, živ su dokaz naše vitalnosti i rekao bih, za ono vrijeme, opomena silnicima, da smo mi tu, da bdijemo, i da znamo šta hoćemo. Stoljećima branili smo svoj dom i držali stražu na granicama zapadne civilizacije, pa je došlo vrijeme, da budemo i svoji na svome.

Kad je došlo vrijeme rimske izložbe 1911 god. Meštrović je kao Hrvat radje izložio u paviljonu Kraljevine Srbije — a Srbija je to prihvatila — nego u paviljonu

Skulpture Meštrovića: Srdja Zlopogledja; Obilić; Mati
 Meštrović's sculptures: Srdja Zlopogledja; Obilić; Mati

Austro-Ugarske, jer je poštenije predstaviti se svijetu u kolibi svoga brata, nego u palači tudjinaca uzurpatora. Radeći tako znao je, da time izaziva nemilost moćnih i silnih, ali to ga nije smelo, jer je trebalo svijetu pokazati odjelito umjetnost Južnih Slovena. Od toga vremena i datira rasprostranjeno mišljenje o Meštrovićevom srpstvu, i ako je to bila samo manifestacija najčišćeg jugoslovenstva.

U Rimu je Meštrović tom prilikom stekao brojne veze i brojne prijatelje. Kad je došao rat, on je bio jedan od malog broja Hrvata, koji su na vrijeme emigrirali, koji je već imao čvrstih veza u inostranstvu. Meštrović je cijelo vrijeme rata bio vrlo aktivan član Jugoslovenskog Odbora, koji je svojim radom na velikom narodnom poslu ostavio traga u svjetskoj povijesti. Imati u svojem kolu najvećeg živućeg vajara značilo je neizmjereno mnogo za ugled i važnost Jugoslovenskog Odbora i narodne stvari za koju je radio. Osim toga Meštrović je predstavljao u najvećoj mjeri drugarsku solidarnost, ustrajnost i izdržljivost u radu i vjeru u konačnu pobjedu naše narodne misli. Njegova izložba u Londonu bila je moćno sredstvo naše propagande u Engleskoj.

Pored sveg svog interesovanja za javni život, Meštrović je vanredan radnik, nije se izgubio u vrtlogu našeg života niti se dao odvratiti od svog bogodanog poziva. On je sigurno jedan od naših najplodnijih umjetnika. Njegovih radova biti će danas pet šest stotina, sve izradjeno u tom kratkom razdoblju, prije navršene pedesete godine života. Kao čovjek koji je nikao iz naroda, Meštrović je živ primjer kakova bi trebala da bude naša narodna inteligencija. On je živi dio našeg naroda i često boravi u svom rodnom selu, u krugu svoje porodice i svojih seljaka. Premda se uzdignuo u znanju i stanju, on nije zaboravio ni svoje selo ni svoj rod. Usprkos škola i Evrope, on je ostao čist, iskonski narodan.

Meštrović: Spomenik Grguru Ninskom, u peristilu Dóklecianove palate u Splitu
 Meštrović: Monument of St. Gregory in the peristyle of Diocletian's palace in Split

Razgovor sa Meštrovićem pravo je uživanje, jer toliko mudrosti, toliko zdravog rasudjivanja, teško se nadje u jednom čovjeku. Sve nas znadu da zanesu i ponesu prilike i događaji dnevnog života, a on ostaje stalan i postojan, miran i sabran, i usprkos melankoličnih crta na licu, vedar optimist, duboko prožet vječnom istinom da na kraju krajeva pravda pobjedjuje nepravdu, a istina pobjedjuje laž. Tko ide na razgovor k njemu izgleda mi kao žedan putnik na prašnom drumu, koji se primiče kristalno bistrom izvoru gorskog potoka, da utazi žedj, pa da onda svjež i odmoren nastavi put na prašnom i neravnom drumu života.

Jugoslovenski rotari mogu biti ponosni da imadu tako idealnog rotara u svojim redovima. Jedino što bi našem svečaru mogli zaželjeti, osim zdravlja i dugog života, to je da doživi ostvarenje svojih velikih ideja, a medju njima na prvom mjestu izgradnju kosovskog hrama, kako ga je on zamislio, pa da u tom hramu ovjenčamo jedinstvo i bratstvo Srba i Hrvata ravnopravnih i nerazdvojno jednih i jednakih, koji će po složnim naporima i u plemenitom natjecanju na dizanju moći i ugleda Jugoslovenske države — gospodareći svaki na svome — postati i ostati uzor bratske sloge i ljubavi.

Zagreb.

Pavle Ostović.

П А К Т М А Л Е А Н Т А Н Т Е

The Little Entente Pact has been signed in Geneva in February 1935. In the first part of his address, made in the Beograd Rotary Club, Rotarian Pelivanović has related the history of the creation of Little Entente. We have published this in our November number. However, not only political moments have been of importance for the signing of the February Pact, but also the economic ones. In the second part of his address — which we are reproducing below — Rotarian Pelivanović is giving a short survey of the world economic situation after the Great War and, further, the contents of the Pact signed in Geneva.

Ст. Пеливановић

Послератни развој народне привреде, карактеристичан је у два главна линијама.

После светског рата дошло је на једној страни до појачања аграрне производње, на име, у прекоморским земљама а нарочито у северним Сједињеним Америчким Државама.

Област Средње Европе, а нарочито аграрне Државе, биле су тешко погођене овим променама у резултатима производње, у толико више, што се аграрна производња у прекоокеанским земљама развијала под много повољнијим техничким и финансијским условима, док је земљорадња у земљама Средње Европе остала при својим традиционалним системима.

Последица тога био је јак диспарат који је настао у аграрној производњи прекоморских земаља и земаља Средње Европе.

Друга главна карактеристика послератног периода, а то су прво, инвестиције, нарочито у индустрији, у којима се испољава тежња за аутархијом и рационализацијом; даље, америчко поверење у стални просперитет као и тежње немачке политике да створе повољне услове за своју привредну експанзију. Ова инвестициона политика била је првенствено потпомагана валутном инфлацијом, а затим и разним међународним аранжманима.

Међутим, инвестиције нису имале један исти развој у свим државама, али су зато ипак свуда имале за последицу привремену, неприродан и вештачки пораст народних прихода. Напоредо пак са смањивањем кредита од 1925. до 1929. године, инвестиције су биле те које су зауставиле постепени пад цена. Да није вођена таква привредна политика, цене би вероватно биле пале на ниво, приближно сличан, не разликујући се много од нивоа цена, на ком су биле у 1914. години

После светске конференције у 1927. години, узело је било маха опште уверење да се обнова привреде може постићи само ограничењем светске трговине. Али сви међународни покушаји да се заустави сталан пораст царина, да се ублаже или чак и уклоне царинске баријере, наишли су на потпун неуспех, пошто је царинска заштита у то време била само последица политике нездраво пласираних кредита и инвестиција, које су неравномерно и нерационално повећавале капацитет производње неких држава као и технички капацитет производње неких предузећа — против чега су, опет, друге државе морале тражити заштиту. Сједињене Америчке Државе, пак, које су у погледу индустријске реорганизације ишле најдаље, водиле су у исто време и политику највећег царинског протекционизма.

Када су, непосредно пре кризе која је избила 1929. године, Американци поново повисили своје царине, појавила се тежња за постигнућем привредне равнотеже, бар у границама европског континента. (План Европске Царинске Уније Аристиде Бријана).

Ове тежње нестало је међутим већ 1931. године, када је настала друга фаза

кризе, на име финансиска криза, чије су најважније карактеристике Хуверов мораторијум, крахови банака и напуштања златног важења.

Може се рећи, да је баш у то време настао преокрет у схватању Сједињених Америчких Држава, које су до тада сматрале, да се узрок кризе налази само у европским политичким и привредним приликама, и веровале, да ће оне изићи из кризе непогођене. Од тог момента, пак, почели су увиђати и у Сједињеним Америчким Државама, да криза има светски, општи карактер, као што је и Европа дошла до убеђења, да се излаз из кризе може тражити само у општој, светској сарадњи, са једним додатком, т.ј. нарочито у сарадњи са Северо-америчким Државама — као највећим повериоцем света (из тог су времена, пут тадашњег француског премијера г. Лавала, као и припреме за светску привредну конференцију).

После тога периода јавља се, месеца марта 1932 год. покрет за територијално решење кризе, тежња, да се покуша са решењем кризе бар у Средњој Европи, која је у привредном погледу била најтеже погођена. [Поред Бенешове тезе „Средња Европа средње-Европљанима”, Тардије-ов план].

Само, и тај покушај доживео је неуспех, пошто се постепеним проучавањем привредне и финансиске кризе дошло до убеђења, да она обухвата и све проблеме светске политике [од њих помињемо конференцију за разоружање, захтев Немачке да јој се призна равноправност у наоружању и т. д.].

Показало се, једном речју, да све оне исте препреке у светској политици, које су ометале привредно уравнотежење европског континента, важе и за уклањање привредних тешкоћа у државама Средње Европе.

Треба нагласити да су уз ове узроке широко економске природе ишли напредо и разлози политичке природе — а као непосредни претходници закључењу фебруарског Пакта Мале Антанте јављају се како извесна иницијатива за ревизију уговора о миру, тако и разни политички договори на конференцији за разоружање и т. д.

Под свим тим околностима, како политичке тако и економске природе, закључен је у Женеви Пакт Мале Антанте, чија два главна момента, политички и економски, имају само један циљ — а то је спас мира и консолидација прилика.

Главне одредбе Пакта, које се односе на нарочито организовану сарадњу између три државе Мале Антанте у главним линијама су ове:

Основна одредба Пакта је, према којој се свака од држава одриче на појединачно закључење Уговора међународног значаја, и то са ретроактивним дејством. Другим речима, постигнут је споразум према коме ће Стални Савет имати да спроведе унификацију већ раније закључених Међународних уговора између једне од држава Мале Антанте и једне или више трећих држава.

На тај начин, овако ревидирани уговори, као и сви који ће у будуће бити споразумно закључивани, стварају један нарочити систем, један нов, савремени систем федерације у коме ће везе између држава Мале Антанте бити на једној реалној, па према том и солидној основици.

Установљава се, даље, и Стални Привредни Савет Мале Антанте, коме има да буде поверен сав рад за извођење привредне сарадње, како између држава — чланица у заједници, тако и између Мале Антанте као целине и трећих држава.

Дата је и могућност за формирање специјалних комисија кад и како се за то буде указала потреба.

Предвиђају се, даље, још одмах заједнички групни споразуми, по питању саобраћаја, по царинско-тарифним питањима, као и споразуми општег појачања привредних односа између три државе Мале Антанте.

Све то заједно узевши значи, на широкој бази програм за поступно спровођење унификације привредне политике три државе Мале Антанте, с једне стране; са друге, да у будуће не могу наступати ни у привредној политици једне од три држава неке нарочите промене оријентације, без претходног споразума са другим двома.

Са формалне стране, овај Пакт је таквог карактера, да њему могу приступати и друге државе, наравно под истим, општим условима.

Ту и јесте његова јачина, т.ј. у тој његовој еластичности.

Пакт, дакле, садржи све услове према којима се има сматрати као стожер једне дунавске економске федерације која би, у будућности, сталоженијој, сређенијој и мирољубивијој имала да замени (наравно у економском погледу), некадашњу велику дунавску организацију; да је замени на широј и реалној основици, с обзиром на еластичност структуре Пакта и равноправности држава — чланица, т.ј. све-позитивне особине.

Ово што је до сада учињено, а то није мало, основа је на којој ће група три државе Мале Антанте еволуирати ка бољој будућности.

Да ли ће се пак и надаље три државе ограничити само на своје сопствене интересе и на себе саме, или ће тежити повећању управо речено проширењу, ове данашње заједнице, то зависи од прилика како се буду развијале.

Очигледно је да су и тенденције разних експанзивности у низу других услова, утицале на кристализацију ове нове, овог типа федерације.

Али дубоки и стални узроци без сваке сумње су прво општа политичка и економска ситуација; даље, политичко и економско тешње прегруписавање у Средњој Европи; покушаји за ново наоружање — то јест неуспех конференције за разоружање; неуспеси, или чак и незадовољавајући резултати свих досадашњих покушаја за привредно опорављење Централне Европе.

Мала Антанта је делала брзо и ефикасно. Она је на овај начин дала један пример Великим западним силама, сувише раздвојеним и сувише пасивним.

Мир у Европи је до данас очуван — палијативима. Треба да разумеју све државе, поборнице мира, да се опасност, која прети може данас одстранити само сарадњом, а не подвајањем и разједињавањем.

Мала Антанта је то разумела и прва дала пример.

Ст. Пеливановић.

Ш Е С Т Р О Т А Р С К И Х Ц И Љ Е В А

Наспојаваша и пошпомагаша :

- Идеал службења као основицу свако-вредносних подохваша
- Високо ешичко понашање у пословима и занимањима
- Примену идеала службења од сваког члана Ротара у његовом личном, пословном и социјалном живош
- Ширење познансшава за добијање прилике службења
- Пошпововање вредносши свију корисних подохзећа и доспојансшава сваког Ротара при његовом половању као прилика да служи држшшву
- Унапређење споразумевања, добре воље и иншернационалног мира преко свешскога пријашельсшава пословних и професионалних људи, сједињениху идеалу службења

(Из „Питања и одговори о Ротарству“)

ROTARY CAMP D'AVIGNON 1933 GODINE

The Rotary Club in Avignon, France, has organized in 1933 a camp for the boys of foreign Rotarians. Two young men went there from Yugoslavia. One of these is here describing how wonderfully had the Avignon Rotarians received the sons of foreign Rotarians and how they have taken the young men gratis almost all over France.

V isoko ceneći ideje i ciljeve rotarske, članovi avignonskog R. C. nisu hteli samo rečima, nego i delom da dokažu ono što im leži na srcu. Ideja da smo mi svi ljudi bez razlike na narodnost i da se trebamo uzajamno potpomagati, podstakla je članove avignonskog R. C. da prirede jedan put kroz južnu Francusku za sinove inostranih rotara. Ideja bi ostvarena; i početkom proleća plan je bio gotov i pozivi svakom distriktu da pošalju jednog mladog rotara u jesen behu razaslati. Plan je bio sledeći: avignonski R. C. moli svakog guvernera dotičnog distrikta da izvoli predložiti jednog mladog rotara, koji bi proveo oko 25 dana u mesecu septembru u francuskom Rotary Campu. Uslovi za prijem su bili ovi: starost mladog rotara po mogućnosti da varira između 15 i 18-te godine, da nešto govori francuski i da si sam plati put od kuće do Avignona i od Parisa opet natrag, a za sve ostalo postaraće se avignonski R. C. t.j. dobiće besplatno.

Ja sam se kandidovao kasno. Ali zahvaljujući g. M. Duperreu guverneru francuskog distrikta, koji gaji velike simpatije prema nama Jugoslovenima, bio sam na moju veliku radost ipak primljen. Krajem augusta dobijem poslednje pismo iz Avignona u kome mi javljaju da moram tamo biti najkasnije do 2 septembra.

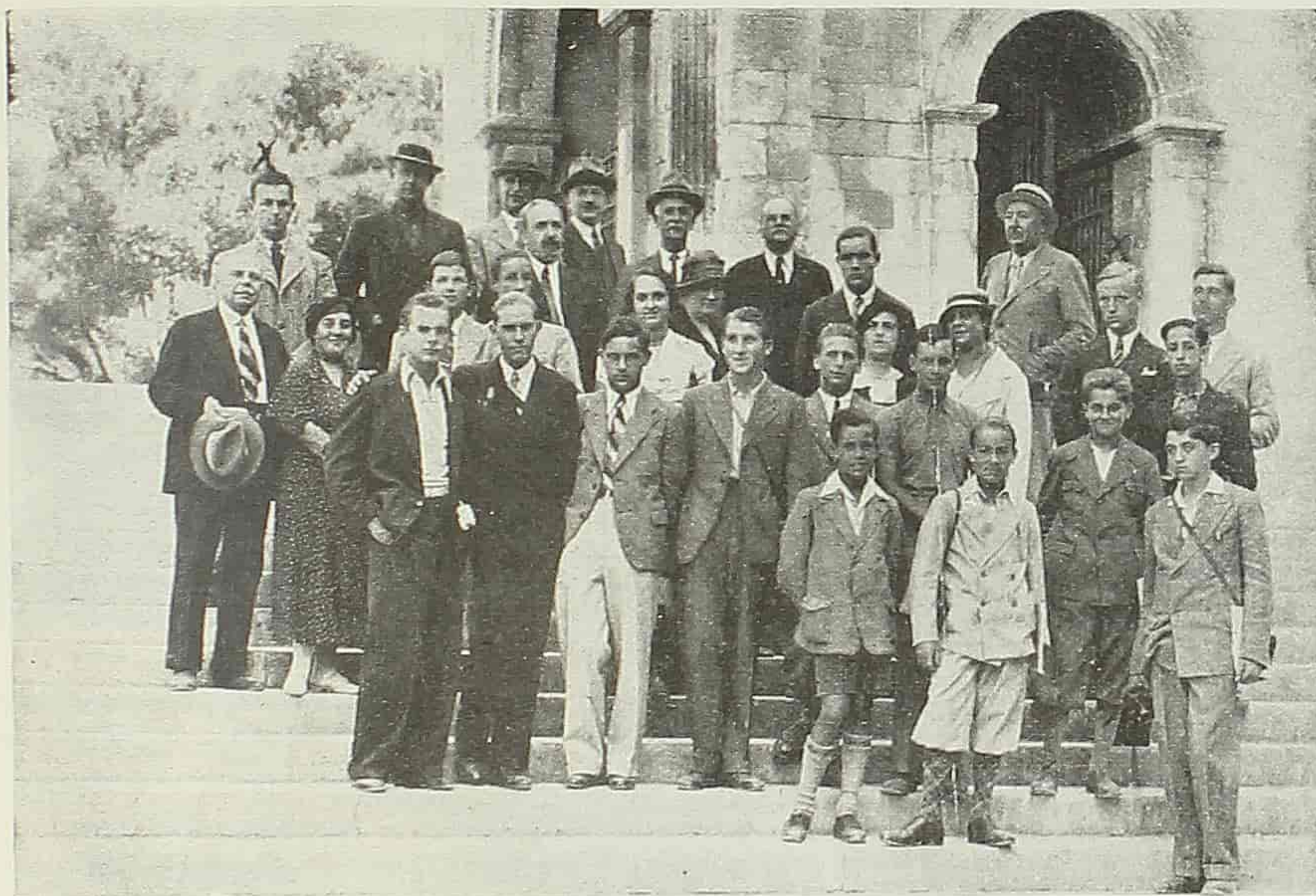
Preko Venecije i Marseilla stižem u određeno vreme u Avignon. Po etiketi, koju sam imao na koferu, a koju mi je A. R. C. unapred poslao, prepoznaje me na stanici rotar g. Charavin blagajnik A. R. C. koji me zapita odakle dolazim i zaželi mi dobrodošlicu. Sa stanice me odvede autom u stan rotara Le Gras-a javnog beležnika iz Avignona čiji sam bio gost za celo vreme moga boravka u Avignonu. Nešto posle pet časova bio je zakazan sastanak u trgovačkoj komori, gde smo se predstavili rotarima A. R. C. i međusobno upoznali. Predsednik A. R. C. g. Valabregue najtoplije je nas pozdravio i zaželeo dobrodošlicu. Posle toga bio je prijem kod gradonačelnika gde su nas i predstavnicima vojnih vlasti predstavili. Navečer je bila svečana večera u Dominion hotelu kojom prilikom je održan i t.zv. rol call. Na večeri sem rotara i nas bili su još i predstavnici civilnih i vojnih vlasti. Vice-guverner francuskog distrikta bio je takodjer prisutan. On nam je doneo pozdrave francuskog distrikta.

Idućeg dana polazimo rano u jutro za mont Ventou, gde smo prisustvovali automobilskim trkama, posle podne vraćamo se za Avignon, gde pred večer stižemo. Navečer se pred gradskom kućom izvode nacionalne igre, koje nam se vrlo svidjaju. 4 IX razgledali smo pod stručnim vodjstvom a i u pratnji članova A. R. C. stari i novi Avignon. Predvečer vraćamo se u trgovačku komoru, gde nam je održano predavanje sa projekcijama o rimskim spomenicima u južnoj Francuskoj. Idućeg dana 5 IX odlazimo za Vaison-la-Romaine gde smo oko podne stigli, ručali i pregledali rimske spomenike. Posle podne smo opet u Avignon-u, a 6. IX polazimo na put po Francuskoj: Nimes, Montpellier, Cette, Carcassone, Pirineji, Marseille.

Odavde nastavljamo autobusom duž francuske Rivijere sve do Monte Carloa. Svugde smo bili u društvu rotara domaćih i stranih iz cele Evrope. Na Rivijeri smo posetili ova mesta: Cannes, Juan les Pains, St. Raphael, Cap d'Antibe, Grace, Nice i Monte Carlo. 17 IX oproštajna večera u Avignonu. Iste večeri polazimo za Paris. U Parizu smo dočekani od pariskih rotara, koji su nam za vreme našeg četvorodnevnog

boravka u Parizu sa najvećim požrtvovanjem pokazali sve ono što se za tako kratko vreme može u Parizu videti. Čak i svoje privatne automobile su nam stavili na raspoloženje. 21 IX bio je svečani lunch u R. C. pariskom (kod Langerera) gde nas je potpredsednik cluba g. Leon Bonvoisen najlepše pozdravio i čestitao avignonskom R. C. na uspjehu rotarskog campa. Bilo je prisutno 166 rotara pariskih, što gostiju, i nas 14. U ime A. R. C. zahvalio se gosp. Charavin na dočeku i priznanju i dao je

Time je A. R. C. postigao svoj cilj i dokazao da je jedan od najagilnijih clu-ukratko istorijat R. Campa. Od nas se oprostio sa najljepšim rečima. bova u Francuskoj. Pri kraju treba spomenuti da je R. Camp odlično uspeo. Svugde su mladi rotari bili individualno smešteni u najboljim hotelima i u najboljim sobama gradova koje su oni posetili. Put autobusom od 2300 km. koji su učinili kroz južnu Francusku bio je jedan od najlepših puteva koji se da zamisliti kroz lepu Provensu.

Grupa mladih gostiju R. C. A. sa našim omladincima: Baumom iz Vukovara i Manojlovićem iz N. Sada
A group of young Rotarians from Rotary Camp in Avignon with our boys; Baum from Vukovar and Manojlović from Novi Sad

Svugde su mladi rotari bili dočekani od rotara, koji su se potrudili da u društvu sa A. Rotarima prirede što ugodniji boravak i da pokažu što više, da bi imali što lepšu uspomenu iz Francuske. Nikoja žrtva nije bila za članove A. R. C. prevelika samo da bi nam naš boravak u Francuskoj što lepšim i prijatnijim učinili. Osobito se mora istaći velika očinska pažnja onih članova A. R. C. koji su nas na svima putevima pratili. Pored sviju članova A. R. C. ostaće nam ipak u najživljoj uspomeni rotarci gg. Chavarin, Pitras, Coste, Valabregue, Le Gras, Beddos i Dubout.

Na ovom rotarskom campu od 1933 g. sudelovalo je 16 rotarskih mladića. I to: iz Austrije 2; iz Belgije 2; iz Holandije 1; iz Italije 1; iz Jugoslavije 2 (pored mene još i moj drug Baum iz Vukovara); iz Luxemburga 1; iz Portugalije 1; iz Rumunije 1; iz Španije 1; i iz Švajcarske 3.

Novi Sad.

Mita Manojlovic

V. Osnivanje Rotary kluba na Sušaku

inicijativa za osnivanje Rotary kluba na Sušaku izišla je iz bratskog zagrebačkog kluba. To bijaše g. 1929, kad se na Sušaku o rotarstvu vrlo malo znalo. Trebala je živa i uvjerljiva riječ brata prof. Čalogovića, da se za rotarsku misao zagriju iznajprije dvojica trojica (dr. Pavelić, M. Smokvina i prof. Sveško) pa da se po tom jedan po jedan predobiju za tu misao i drugi, koji će već u jeseni iste godine sačinjavati jezgru budućeg sušačkog Rotary kluba.

Bilo ih je u svemu 16. Sastajali su se u kavani „Continental”. Kako je već samo ime „Rotar” ljudima zvučilo nekako misteriozno, nije čudo što su naročito u prvo vreme mnogi na one sastanke u „Kontinentalu” gledali, najblaže rečeno sa smiješkom. Medjutim mladi, još ne priznati klub imao je već tada u svojoj sredini dva oduševljena rotara: braću baruna Turkovića i dr. Bonetića. I njihova živa i otvorena riječ ubrzo je raspršila svu onu tajnovitu maglu, što su je neupućeni, a s njima i zlonamjerni stvarali oko onih sastanaka i pokazali svim našim sugradjanima dobre volje, da i rotarstvo ima svoju ideologiju, koja bi zdravo primjenjena, mogla biti od neslućenog, upravo udesnog uticaja na blagotvorni razvoj prilika, ne samo u našoj miloj otadžbini, nego i na čitavom svijetu.

U aprilu g. 1930 stigla su od banske uprave u Zagrebu potvrđena pravila, dok je klub dne 7 septembra iste godine bio oficijelno inauguriran. Inauguracija izvršila se vrlo svečano na parobrodu Jadranske plovidbe „Zagreb”. Sam čin inauguracije izvršio je brat Dr. Edo Marković, sadašnji past-guvernir, u prisustvu gotovo svih članova sušačkog kluba i lijepoga broja delegata zagrebačkog i beogradskog kluba. Kumovao je Rotary klub Zagreb. Ta lijepa svečanost proizvela je dubok dojam i na ostale uzvanike, tako da se može reći, da je inauguracija našeg kluba bila ujedno i njegova afirmacija na Sušku.

Uto se klub preselio u Park-hotel, gdje se i danas drže redoviti mjesečni sastanci. U one prve dane iza inauguracije najveća se je pažnja posvećivala organizaciji kluba i primanju novih članova. Nastavilo se i drugim redovitim radom, a sve u nekom očekivanju druge velike, za svaki Rotary klub vrlo važne i značajne svečanosti: Charter presentation, koja se izvršila 18 marta 1931 na obnovljenom parobrodu „Karadjordje”. Na svečanost stigao je glavom evropski tajnik R. I. brat Dr. Potter i predao našem klubu „Charter”, kojim je evo i poslednja formalnost sietno privedena kraju. Prostor nam ne dopušta da se malo opširnije zadržimo kod one proslave, koja je u prisutnima, a bilo ih je mnogo iz raznih krajeva naše Jugoslavije — ostala u neizbrisivoj uspomeni. Iz dana u dan razvija se iza toga u klubu sve intenzivniji rad. Kako se naš klub rodio u znaku neizmerne svetske krize, sasvim je razumljivo i prirodno, da je naročitu pažnju obraćao na razne probleme, što su iz vremena u vrijeme izbijali iz onog nelagodnog stanja u svijetu. Tim duhom bila su prožeta mnoga predavanja, što su ih pojedini članovi na sastancima čitali, a budući da kriza nije još popustila, naš klub nije do danas skrenuo svoje pažnje s nje, ni s posljedica što ih sa sobom nosi. Tu treba napomenuti, da klub nije ostao kod onih svojih teoretskih raspravljanja, već je onamo od svog osnutka nastojao i uivjek nastoji, da praktički doskoči ondje, gdje je potreba najveća. Tako je već u prvom početku karitativni rad naišao u članovima sušačkog Rotary kluba na marne pregaoce. Za ishranu nevoljnih i nezaposlenih ima klub svoj vlastiti fond, ali njegovi pojedini članovi idu u punoj mjeri na ruku i svakoj drugoj inicijativi, koja ide za ublaživanjem bijede u ovom vremenu velikih poremećaja naročito u ekonomskom pogledu. Pored toga naš klub vodjen čistom idejom

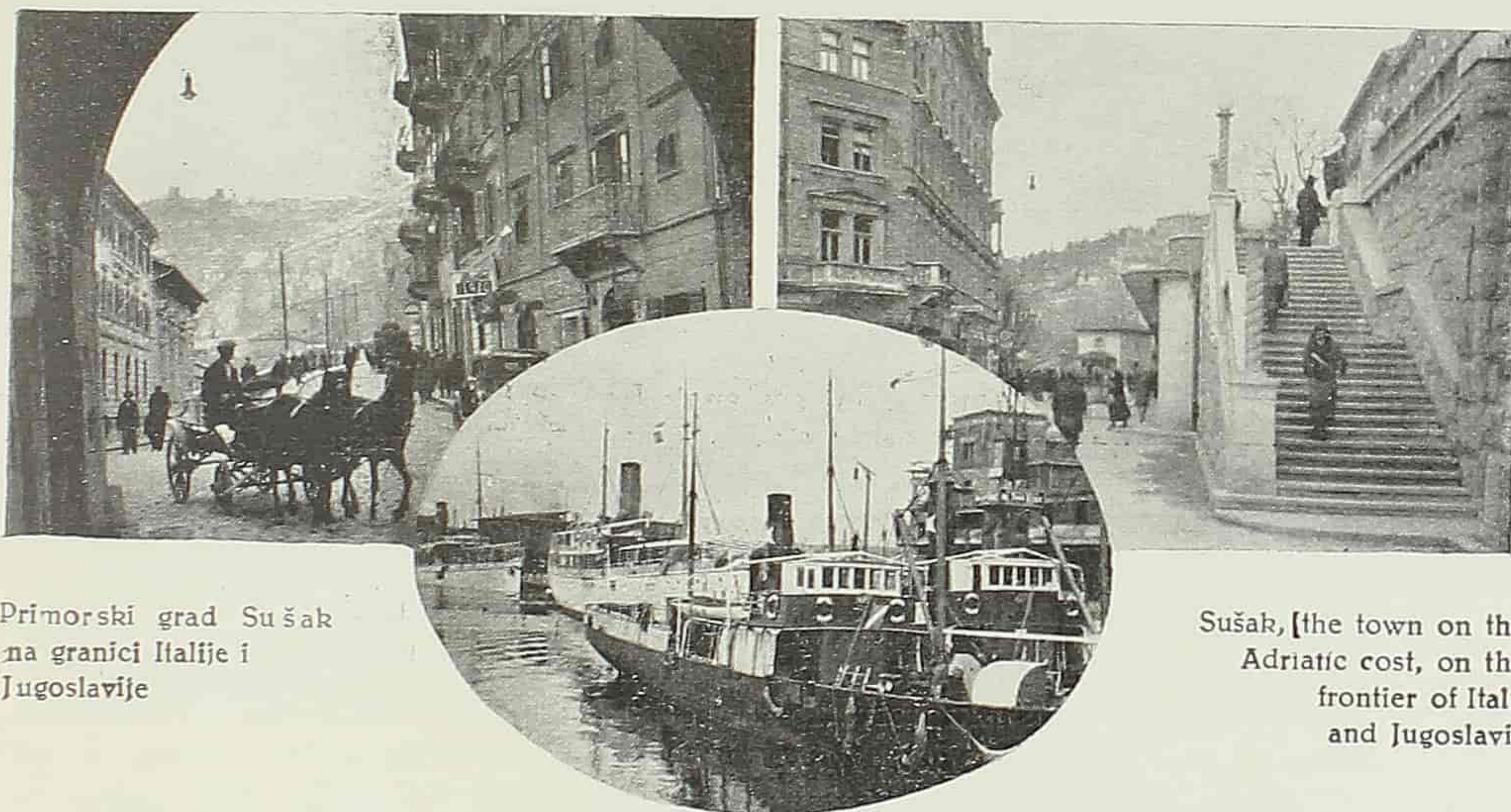

služenja i rotarskog drugarstva zahvaćao je i zahvaća i u razne druge probleme, u prvom redu lokalne, komunalne, a onda i one šire domovinske, narodne pa i internacionalne prirode.

Prve dvije, može se reći i najteže godine, upravljao je našim klubom brat barun Turković kao naš prvi pretsjednik. Njegov nasljednik Dr. Bonetić išao je njegovim stopama, a tim putem ide i naš sadašnji pretsjednik, a s njime i cjelokupni odbor.

Najljepša odlika našeg kluba jeste sklad i bratstvo, što u njemu vlada. Proces amalgamiranja dotjerao je tako daleko, da se jedna dama prigodom posljednjeg „ladie's nighta" izrazila uz nekakav značajan posmjeh: „Vi ste se rotari tako stopili jedni s drugim, da i Vaši neoženjeni drugovi izgledaju kao — oženjeni..."

Što je pak do malo prije napomenutog „ladie's nighta" treba priznati da ta biljka nije ni na našem sušačkom tlu mogla još da uhvati korijena. Dali je to za to, što naš klub hoće da bude i u tome do kraja solidaran s ostalim klubovima u Jugoslaviji — o tome neka sudi potomstvo.

Primorski grad Sušak
na granici Italije i
Jugoslavije

Sušak, [the town on the
Adriatic coast, on the
frontier of Italy
and Jugoslavia

Prije nego li završim spomenut ću, da naš klub podržaje tijesne, čisto srdačne veze i s mnogim klubovima izvan Jugoslavije. To se već pokazalo u više zgoda, naročito prigodom onog čuvenog rotarskog izleta u Dalmaciju u maju g. 1931, o kome se i danas još govori u Grazu sa zanosom, kako nas je nedavno uvjeravao jedan član gradačkog Rotary kluba.

Dirljiva je i ona poruka engleskog Rotary kluba South-Gate, gdje nam javljaju, da će toga i toga dana ispiti čašu vina u zdravlje našeg sušačkog kluba. A mi njima kao jedan čovjek odgovorili mahom, da ćemo u srijedu 24 maja 1933 otići svi listom u Martinšćicu i ondje na uzvrat, u zdravlje Rotary kluba South-Gate ispiti čašu našega domaćega. I to smo i izvršili savjesno, bratski.

Martinšćica je ubava uvala puna historijskih uspomena. U njoj je bio Lazaret, gdje su se raskuživale ladje i ljudi, što bi dolazili iz dalekih okuženih krajeva. I mi polazimo onamo često, da se malo otresemo svagdašnjih briga... Time koristimo našem zdravlju, a ne prejudiciramo našoj frekvenci, koja u Martinšćici bilježi uvijek svoj — maksimum.

Sušak.

Victor Car-Emin

I DUBROVNIK – BISER JADRANA – OSNOVAO JE SVOJ ROTARY CLUB

I sjajni grad naše prošlosti, Dubrovnik, ušao je u veliku rotarsku porodicu. Svečani inauguracioni sastanak održan je 2. decembra u hotelu „Imperialu”, — stanu kluba —, u prisustvu delegata i gostiju iz Zagreba, Splita, Šibenika i Sarajeva. Prisutni su bili ovi članovi R. C. Dubrovnik:

Aleksandar Aleksić, Stijepo Barbijeri, Jovo Bravačić, Dr. Branko Bubalo, Andrija Čurlin, Gašo Daleore, Miho Ercegović, Bogomil Hrozniček, Samuel Kaldor, Baldo Kristić, Ing. Stevan Marković, Kap. Vicko Miloš, Dr. Mirko Mladinov, Arh. Dragutin Pogачić, Bruno Radmil, Milivoj Sokolović, Stijepo Svilocossi, Dr. Matija Vidoević. Kao izaslanik guvernera 77 distrikta i Rotary Cluba Zagreb, bio je past-Guverner brat *Edo Marković* a kao gosti prisustvovali su: Članovi kumovskog Rotary Cluba Split na čelu sa kumom *Dr. I. Bonačić*, p-predsjednik brat *Stipanović*, braća: *Lisičić, dr. Stanger, Aljinović, Čorak.*

Članovi Rotary Cluba Sarajevo: Predsjednik *Dr. Babić, Dr. Jeftanović, Ing. A. Petrović.*

Članovi Rotary Cluba Šibenik: *Komesarović, Matavulj.*

*

Svečanost je otpočela u 13 časova, u plavoj dvorani, s pozdravom predsednika osnivačkog odbora brata *Dr. Mladinova*, koji je rekao:

Draga braćo!

Otvarajući današnji inauguracioni sastanak Rotary kluba u Dubrovniku prva misao i pozdrav neka bude upućena osnivaču rotarstva Pavlu Harrisu u Chicago. Pozivljem prisutnu braću da mu kliknemo „Živio”.

Drugi pozdrav neka ide ovogidišnjem guverneru 77 distrikta *Dr. Stojadinoviću* koji je pokazao veliku ljubav i interes za osnutak ovog kluba. „Živio”.

Neobično smo veseli što se danas među nama nalazi kao delegat guvernera, stvarni tvorac ovog kluba, past-guverner *Edo Marković*, koji je za svog dugog djelovanja i kao guverner 77 distrikta stvorio evo današnji njegov zadnji t.j. 16 klub.

Izaslanik past-guverner *Edo Marković* zauzima pretsjedničko mjesto i servira se ručak, koji je protekao u intimnom raspoloženju. Iza ručka, prvi uzima reč brat *Mladinov*, i drži iscrpan i toplo pozdravljen govor, u kome je izložio privrženost dubrovačkog R. C. velikoj rotarskoj ideji i inauguraciono raspoloženje svih članova.

Zatim je brat *Ercegović* izneo istorijat kluba. Između ostalog, on je rekao:

„Već pred pet godina, došao je poticaj iz inozemstva za otvaranje R.C. u Dubrovniku, koji tada nije našao odziva kod onih na koje su se obratili. Kad je već rotarska ideja prodrila u našoj državi, obraćao se tadašnji guverner zaslužni organizator rotarstva u Jugoslaviji, naš past-guverner *Marković* na razna lica u Dubrovniku za osnivanje ove organizacije ovdje, u gradu gdje je turizam dosta razvijen — gdje bi došlo do prvog izražaja i to osobito u služenju ideji sporazuma među narodima.

I konačno, svaka dobra ideja mora da pobijedi pa tako i ova.

Osnivanje ovog kluba je počelo na poticaj dobrog splitskog rotara direktora *Dr. I. Bonačića* člana kumovskog nam kluba, koji je zagrijao našeg člana *Miha Ercegovića* te sve do kraja vodio brigu za njegov osnutak i cijelo vrijeme bio pri ruci sa svojim savjetima i bodrenjem.

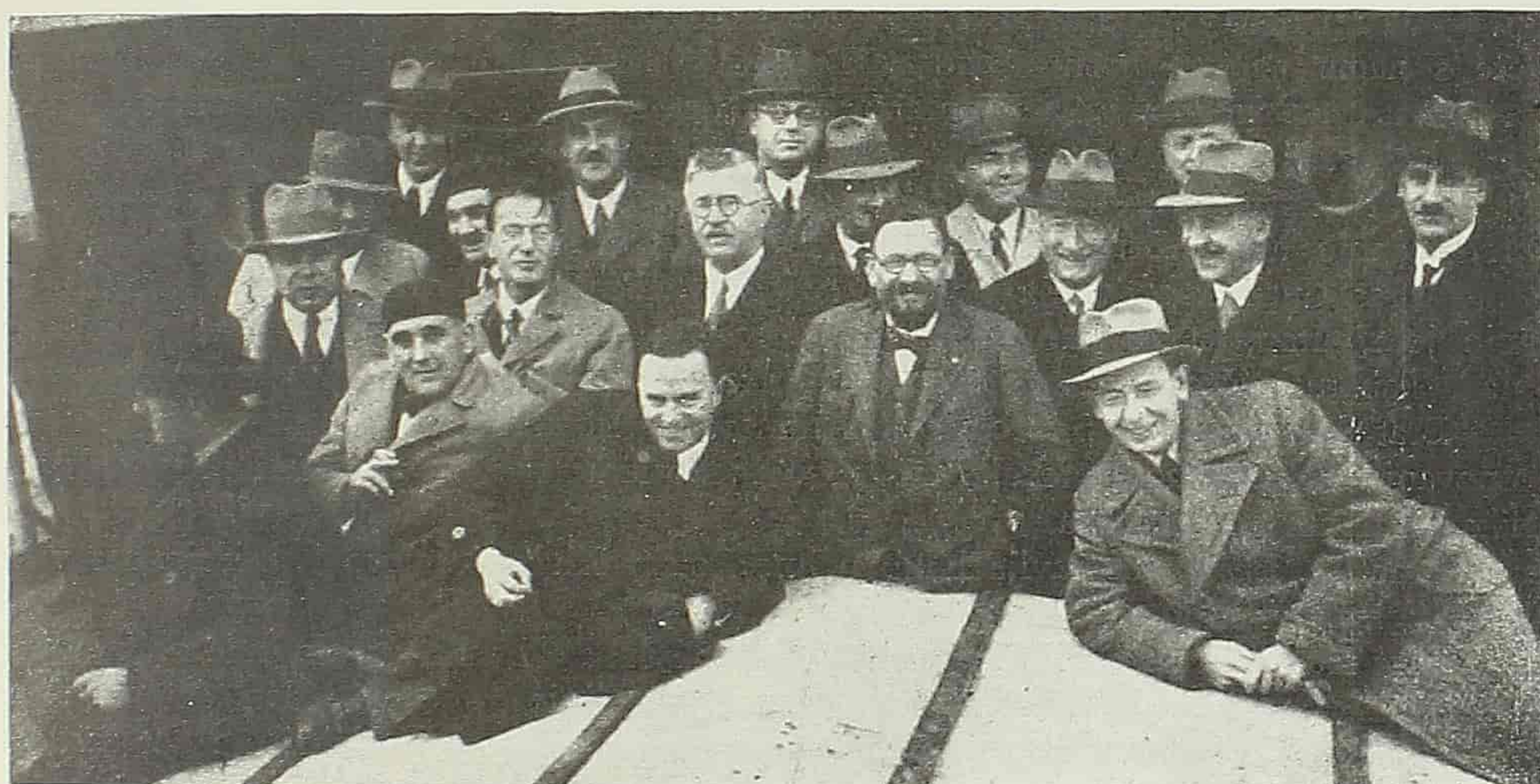
Početak rada počimlje u kasnoj jeseni 1932. god. Do 11. maja 1933. god. kad je bio naš prvi sastanak malog osnivačkog odbora, održavalo se više prijateljskih sasta-

naka u vidu savjetovanje za daljni rad oko ostvarenja ove nove organizacije u Dubrovniku.

Na prvom sastanku, koji je održan kod „Tete Jele“ bili su prisutni: Dr. Mladinov, arh. Pogačić, ing. Marković i M. Ercegović. Na tome sastanku izabrana je i prva privremena nprava. Izabrani su za predsjednika Dr. Mladinov, za potpredsjednika ing. Marković, a za tajnika M. Ercegović, koji su tu dužnost imali do danas.

Na VI. sastanku se izabrao Hotel Imperial za glavni stan našeg kluba, te se prema tome tu sastajemo od VII. sastanka 6. jula 1933. god., gdje se ugodno nalazimo i gdje nam se velikom susretljivošću ide na ruku. To je zaslugom brata Bravačića direktora Srpske banke. Ukupno se održalo 29 redovitih sastanaka, a frekvencija je bila odlična t.j. rijetko tko nije došao, ako nije bio izvan Dubrovnika.

U klubu su držali predavanja: brat kap. *Miloš*: Pomorstvo kod nas i u svijetu; brat *Hrozniček*: Drvo i naša drvska industrija; brat *G. Daleore*: Savremeni i stari Dubrovnik; brat *Kristić*: Privreda u Argentini i uspjeh križanja i selekcije popkara te

Grupa dubrovačkih rotara, sa predstavnikom guvernerovim, bratom Edom Markovićem
A group of Dubrovnik Rotarians with Governor's Special representative Edo Marković

Južno Amerikanski valutni problem; brat *Sokolović*: Pomorski problemi, što će izaći kao članak u J.R.

Posle iscrpnoga izveštaja brata mandatora Ercegovića, burno pozdravljenog radi njegovih zasluga za osnivanje R. C. u Dubrovniku, ustao je izaslanik guvernera, brat *Edo Marković* i rekao između ostalog:

U nezaustavnom pokretu rotarstvo osvaja naš planet. Tačku po tačku, stopu po stopu pridobiva njegova ideja, da privede vas svijet velikoj spoznaji jedinstva ljudske vrste. Taj pobijednički hod naše misli napunjava vazda velikim zadovoljstvom i pouzdanjem. No, danas je naše zadovoljstvo naročito. Jer je današnji dan posvećen osnivanju jednog rotarskog gnijezda u našoj sredini, na pitomim obalama našeg pokretnog mora, na posvećenom tlu drevnog Dubrovnika. Ono je toliko više, što je i inauguracioni sastanak ovog skupa plod velikih napora, jer je trebalo svladati goleme prepreke da na ovoj tački naše narodne teritorije zapalimo luč našoj misli služenja. Posebno je pak moja sreća, sa koje se pomalo i ponosim, što se danas, uz moju čednu

saradnju, diže IV. Rotarska kula na Jugoslovenskom Jadranu i što mi njezino ostvarenje ulijeva nadu u Rotarsku saradnju na koordiniranim akcijama na našem primorju.

Po svojoj unutrašnjoj organizaciji i po svom djelovanju — u okviru općih rotarskih načela — autonoman, dubrovački će klub sam naći objekat svoga rada na svojem području. Nadovezujući na staru slavu Dubrovnika koja ga je uzdigla daleko iznad svih gradova našega plemena i po duhovnoj i po materijalnoj kulturi, dubrovački će rotary uprijeti da ovaj biser Jadrana zauzme mjesto kojemu po bogodanom položaju i po vrijednosti njegovih stanovnika pripada. Po svojoj tradiciji slobodarsko zbornom mjesto velikoga područja i pribježište mira, Dubrovnik, oko koga su se dugo vodile neplodne bratske raspre, podoban je da bude predvodnik misli zajedničkih npora i zajedničke bolje budućnosti svega naroda. Naša će Dubrovačka braća vazda, po rotarskoj dužnosti, težiti za tim da učine svoje mjesto ljepšim boravištem ljudskim i da ga ostave boljim no što su ga zatekli. Oni će starom Dubrovačkom upornošću posvetiti najbolje snage svojem napretku i veličini našega dragog Dubrovnika.

Vašim današnjim sastankom, Vi ste definitivno očitovali svoju volju da saradjujete s nama na tom poslu. Pozdravljajući tu Vašu odluku, primam Vašu molbu za prijem u članstvo naše velike organizacije. Neka je u što dobrih časa za Vas i za nas.

Svršetak govora popraćen je velikim aplauzom i ovacijama bratu E. Markoviću.

Brat *Marković* moli novo izabranog predsjednika brata *J. Bonačića* da preuzme predsjedanje, a brat *Bravačić* zahvaljuje izaslaniku kraćim govorom.

Brat *Čurlin* pozdravlja goste a naročito braću *Stipanovića* i Ing. *Petrovića* za koje je siguran, da će kao dobri rotari voditi računa o potrebama razvitka našega grada kao turističkog mjesta i trgovačke luke.

Brat *Stipanović* kao p. predsjednik kumovskog Rotary Kluba Split pozdravlja novo osnovani klub srdačno i predaje dar jednu lijepo izradjenu zastavu i čekić za predsjednika te album grada Splita.

Brat *Dr. Babić* pozdravlja Klub u ime Rotary Kluba Sarajevo i predaje dar vrlo lijepo izradjeni čekić.

Brat *Komesarević* pozdravlja u ime Rotary Kluba Šibenik kao do sada najmladjeg u našoj Državi i predaje na dar Spomenar, a najavljuje da je još jedan dar na putu.

Brat *E. Marković* pozdravlja u ime Rotary Kluba Zagreb predajući na dar zastavu grada Zagreba sa lijepim standardom. Zastavu je izradio brat *Šenoa*.

Brat *Dr. Bonačić* pozdravlja kao Kum iznoseći potrebu zajedničkog rada svih primorskih klubova i konstruktivnost našeg primorskog življa koja se osniva na specijalnim uslovima života pomoraca. Govornik je burno pozdravljen na svršetku od prisutnih.

Potom se čitaju pozdravi i brzojavi primljeni od guvernera 77 distrikta *Dr. M. Stojadinovića* i Rotary Klubova: Beograd, Ljubljana, Novi Sad, Osijek, Pančevo, Skoplje, Split, Subotica, Sušak, Šibenik, Varaždin i Zagreb te pozdravno pismo Rotary Kluba Maribor. Potom je pročitana pozdrav i brzojav upućen sa sastanka Rotary Internacionali i guverneru *Dr. Stojadinoviću*. Konačno je zvanični dio sastanka zaključen ponovnom zahvalom Predsj. *Bravačića* izaslaniku i svima gostima.

*

R. C. Dubrovnik konstituisao se ovako: Za *predsjednika*: Jovo *Bravačić*, za *ppredsjednika* Kap. Vicko *Miloš*; za *tajnika* *Milivoj Sokolović*; *blagajnika* Baldo *Kristić* i *ceremonijara* Bogomil *Hrozniček*.

PRISUSTVOVANJE
NA
KLUBSKIM SEDNICAMA

za mesec juli i avgust

JULI				
1 Beograd	5	45	25,00	54,98
2 Ljubljana	4	38	26,75	70,40
3 Maribor	5	27	18,00	66,66
4 Novi Sad	4	32	20,75	63,75
5 Osijek	4	22	17,00	77,27
6 Pančevo	4	22	12,50	56,81
7 Sarajevo	5	25	17,00	67,00
8 Šibenik	4	15	11,25	75,00
9 Skoplje	4	21	9,75	46,43
10 Split	4	22	16,00	74,00
11 Subotica	4	23	12,25	53,29
12 Sušak	4	22	15,75	71,59
13 Varaždin	4	22	14,00	63,63
14 Vukovar	5	15	10,80	72,00
15 Zagreb	5	42	30,40	72,35

Zbir 65 393 257,20 985,16

Prosečno 4,33 26,2 17,14 65,67

AVGUST				
1 Beograd	4	45	21,50	48,00
2 Ljubljana	5	38	20,80	54,74
3 Maribor	4	27	14,50	53,70
4 Novi Sad	4	31	17,00	54,10
5 Osijek	5	22	18,60	84,55
6 Pančevo	4	22	13,00	57,14
7 Sarajevo	4	28	12,00	44,25
8 Šibenik	5	15	8,40	56,00
9 Skoplje	4	21	9,00	42,86
10 Split	5	21,4	14,40	69,06
11 Subotica	5	23	13,00	56,55
12 Sušak	5	22	13,60	61,81
13 Varaždin	4	22	13,25	60,23
14 Vukovar	4	15	11,75	78,34
15 Zagreb	4	42	25,25	60,10

Zbir 66 395,15 226,05 881,43

Prosečno 4,4 26,34 15,07 58,76

PORAST BROJA
ROTARY KLUBOVA U EVROPI,
SEV. AFRICI I MALOJ AZIJI

od 1925 do 1933 godine

	1925	1927	1929	1931	1933
Velika Britanija					
sa Irskom	187	247	317	352	373
Španija	2	13	15	18	22
Francuska	4	12	25	35	45
Norveška	3	5	5	8	9
Danska	2	3	7	16	21
Holandija	4	6	12	17	24
Belgija	2	7	11	11	10
Italija	9	17	20	25	26
Švajcarska	4	10	18	20	21
Austrija	—	3	7	10	11
Čehoslovačka	—	7	23	28	33
Portugalija	—	1	1	1	2
Madjarska	—	1	4	7	10
Švedska	—	1	5	7	11
Finska	—	1	2	3	4
Nemačka	—	—	7	23	36
Grčka	—	—	1	1	1
Egipat	—	—	1	2	2
Palestina	—	—	1	1	2
Jugoslavija	—	—	2	12	15
Rumunija	—	—	2	4	5
Luksemburg	—	—	—	1	1
Alžir	—	—	—	2	3
Maroko (Francuski)	—	—	—	1	2
Estonija	—	—	—	1	1
Poljska	—	—	—	1	1
Sarska oblast	—	—	—	1	1
Dancig	—	—	—	1	1
Sirija	—	—	—	1	1
Maroko (Medjunarodni)	—	—	—	—	1
Maroko (Španski)	—	—	—	—	1
Bugarska	—	—	—	—	1
Svega	217	334	486	600	697

R. C. BEOGRAD

Sastanci (Meetings):
Ponedeljak (Monday): 20.00
Hotel Srpski Kralj

249. редовна седница, од 6 новембра, одржана под претседништвом брата Адолфа Минха, била је поглавито посвећена импресијама из Софије. Први је дао опсежан реферат брат претседник, евоцирајући свечани момент првог чартера у Бугарској, где су југословенски ротари били тако сјајно заступљени, бројем и изасланствима готово свих клубова. Жив и занимљив реферат брата претседника био је ванредно топло поздрављен. Затим је гост, ротар Александар говорио о приликама у Аустрији, особито у Салцбургу, задржавајући се на приказу пејсажа и занимљивости чувених салцбуршких фестивала, чинећи сугестију браћи, да не пропусте прилику да упознају ову забавну и чаробну варош. Ротар Алкалај узимајући реч, говорио је о 35-годишњици јубилеја чиновника Државне хипотекарне банке, приликом којег је приређен и излет у Заплење, код Ниша. Говорник је описао те недовољно упознате и романтичне лепоте, које заслужују не само обимну посету већ и увршћење у туристичка места, да би се цео тај крај могао лакше развити и оспособити за туризам. Ротар др. Кујунџић реферисао је о свечаној прослави стогодишњице Крагујевачке гимназије, на којој је узео учешћа са ротаром Јовановићем.

250 састанак, морао се прославити у штимунгу јубилеја. Ротар Франкл је за ову прилику нарочито успело украсио цвећем засебну дворану за ротарске седнице, и претседавајући брат Минх, истакао је ту пажњу брата угоститеља. (Међу заградом може се рећи, колико је братске ревности унето и у ротарски менџ, кад од прве заједничке вечере ротара, па до ове јуби-

ларне, свих 250 пута, ниједном приликом се није јеловник поновио, већ је виртуозно и гурмански варирао). Секретар Коен, у приказу недељне поште — истиче и писмо ротари клуба у Wolverhampton-у, који је одржао седницу у почаст београдског Ротари-клуба. Овом приликом, ротар Манојло Сокић позвао је браћу на сутрашњу своју славу у име чега је испијено послужење, дајући истовремено свој прилог од 300 динара, у сврху помоћи невољним. На реду је било предавање брата Стеве Павловића о „Међународној служби“, које је саслушано са највећом пажњом и примљено са општим одобравањем. Претседник је топло захвалио предавачу на интересантном реферату. Овом приликом ротар Миленко Марковић из Загреба захваљује се на лепом пријему, честитајући дискретно прослављени јубилеј а за њим браћа Перушић из Сушака и Штајн Вуковара, саопштавају поздраве својих клубова. Иза њих је ротар Славко Сиришчевић дао исцрпан реферат о раду Међубалканске конференције у Солуну што је саслушано са видним интересовањем.

На следећој седници од 20 новембра претседник Минх поздравља многобројне госте из Земуна, будуће чланове велике ротарске породице, који су се окупили да проведу своје прво вече у Београду, међу старим, овејаним ротарима, чије би им искуство могло бити путоказ за даљи рад. Југословенска ротарска породица осетила се то вече знатно ојачана придоласком те групе земунских врлих грађана, најбољих међу одличнима, који су претходне суботе били решили на своме састанку у хотел „Централу“ (Земун), да оснују свој Ротари клуб. Међу присутнима на 251 састанку били су ови Земунци: Викерхаузер, Павешић, др. Пацак, Марковић, др. Ђорић, Новак, Петровић,

Блауштајнер, Сартори, др. Коен, др. Мирчић. Отварајући 251. састанак, у тако лепоме скупу, брат Минх је изразио своју радост на овој новој победи ротарске идеје. Присутни гувернер др. Стојадиновић, узимајући реч да поздрави новог земуноског члана, у своме срдачном и ведром говору напоменуо је, како је Земун учинио читав „продор” на његовом становишту да за извесно време треба чувати заузете позиције и не ширити круг клубова, „продор” у толико објашњивији и већи, што се на чело земунаца ставио један адмирал, који, као војник, мора да однесе победу. Овом приликом, гувернер је наименовао за свога особног заступника при клубу, брата Воју Кујунџића, чијом се родитељском иницијативом, многи клубови у Југославији, јавили у живот. Др. Кујунџић, захваљујући на указаном поверењу изложио је историјат клуба, који се пре два дана зачео, привремено конституишући се овако: за председника адмирал г. Викиерхаузер, за претседника г. др. Коен, г. Павеша за секретара, г. Петровића за благајника и г. Сарторија за церемонијара. У своме отпоздраву, адмирал г. Викиерхаузер износи своје погледе на рад новог клуба и обећава да ће се земуноски клуб развијати на великим начелима Ротарства. Када је ова лепа свечаност била завршена, брат Милан Радосављевић поднео је реферат о раду комитета за зближење ротара Чехословачке, Аустрије и Југославије на привредном пољу, одржаном у Бечу, где је он заступао југословенске ротаре. Реферат је примљен са општим одобравањем и претседник се топло захвалио говорнику. Најзад је г. Световски, новинар, изнео своје утиске из Турске, особито из Анкаре, притом учешћа југословенских новинара на прослави десетогодишњице Турске републике. Приказао је анекдотично оне непосредне утиске са свечано-

сти, личност Газија, совјетску делегацију итд., што је могло занимати слушаоце, а на крају је одсвиран нови републикански марш, нека врста турске „Марсеље”. Претседавајући се захвалио г. Световском на његовом труду.

На 252. састанку примећени су били међу гостима угледни претставници левичарске руске емиграције г. г. Владимир Лебедев, б. министар, Виктор Махин, директор „Земгора” и Верешчагин, економист, који су нарочито били позвани на ово вече, јер је брат Ст. Пеливановић имао да развије тему „О васпостављању совјетско-америчких дипломатских односа и њиховој политичкој реперкусији”. Врло активни предавач, који је недавно одржао сјајно предавање о Малој Антанти, као политичкој и економској чињеници (које смо ми у „Југословенском ротару” са овим бројем донели *in — extenso*) стигао је, да поред претседавања економском комитету Мале Антанте, — који је истовремено заседавао у Београду — обавести браћу о веома актуелном проблему. На почетку свога предавања, брат Пеливановић је рекао:

Москва је поставила проблем са циљем, који доказује да свако јачање положаја Јапана на Далеком Истоку и сваки активнији поступак Јапанаца против Совјетске Уније значи посредно угрожавање америчких интереса; даље, што год јапанска влада буде сматрала да има право да тражи од Совјетске Русије, кад-тад тражиће као право и од Америке. Објављивање ових докумената уједно је и апел на Француску.

Ново пријатељство, потврђено пактовима, разним посетама политичара итд., има у оквиру новуређених односа између Москве, Париза, Варшаве и Мале Антанте, да створи Совјетској Русији потребно залеђе на Западу. Осим

тога Француска је финансијски директно заинтересована за судбину источних железница, јер је иста својевремено саграђена новцем који је раније, Царска Русија добила у Француској. Зато би француске наде у решење руског питања, наде које додуше нису биле никада дефинитивно напуштане, могле евентуално опет оживети помоћу руских компензација за ово залеђе, а могле би делимично бити чак и испуњене. Уз то, из изјава совјетске владе, као и оштрог, категоричког става совјетске штампе, могло се закључити, да је Совјетска Русија свесна свог положаја, и да и поред чисто дипломатске акције, чини — у последње време све — да би завршила своју спремност за евентуално оружаном обрачунавању на Далеком Истоку.

Сталин у свом великом извештају о резултатима првог петогодишњег плана сасвим отворено је признао војнички карактер овог програма, те се може са сигурношћу претпоставити, да су Бољшевици у последњих пет година учинили све што им је било могуће, да и у погледу оружаног сукоба буду спремни за сваку евентуалност. Не сме се заборавити да је у војничком погледу Руски Далеки Исток још од времена конфликта са Кином, т.ј. још од пре три године, стављен под ванредну управу, која се руководи једино обзирима земаљске одбране. Бољшевички одреди у овим крајевима сједињени су у „нарочиту црвену армију Далеког Истока”, којом командује тако звани победник Кине, совјетски генерал Блихер.

Противно Хуверу, Рузвелт је одлучно променио спољашно-политички став према Европи и ставио у први циљ, који има да реши Америка, примирење Европе. Скла-

пањем многобројних пактова, постала је Совјетска Русија — по мишљењу Американаца — далеко више него икада до сада, један од најважнијих фактора европске политике, због чега би било сасвим могуће увлачење Совјетске Русије и у евентуалне европске конфликте и разрачунавања. Како спровођење американског програма обнове претпоставља у будуће учвршћење мира и у Европи, Сједињене Америчке Државе сматрају, да и кроз Совјетску Русију има да дела у овом правцу.

Резимирајући своја излагања, предавач је истакао:

Што се тиче Далеког Истока, најважнија услуга капиталистичке Америке Бољшевичкој Русији лежи у том, што се Северне Америчке Сједињене Државе обавезују, да неће дозволити ништа, што би се односило на „оружану интервенцију” у Совјетској Русији, као и што би водило повреди совјетско-руског територијалног суверенитета. Важност, која се придаје проблему Далеког Истока види се и по том, што Совјети шаљу у Вашингтон, као свог првог посланика Тројановског, човека који је један од најбољих познаваоца прилика на Далеком Истоку, који је био Совјетски посланик у Токију.

Завршна реч брата Пеливановића била је врло упитна:

Да ли ће Америка васпостављањем редовних дипломатских односа са Савезом Совјетских Социјалних Република успети — да ублажи тешку привредну кризу, да поправи и осигура свој положај на Далеком Истоку, стави шаку на неисцрпна природна богатства Русије — питање, исто толико, колико је тачно да Совјетска Русија сигурно ни у односу према Северним Америчким Сједињеним Државама

неће мењати ни свој програм ни своју досадању тактику.

О томе, наравно, била је пожељна исцрпна дискусија. Г. Лебедев је обећао да ће у најскоријем времену дати прилику да се та дискусија развије када буде изнео своје мишљење о најновијој фази совјетске спољне политике. Овога пута у краћој дискусији су узели учешћа ротари: Николић, Аврамовић, Сондермајер, Лебедев, Минх, Грамберг и други. Ротар Ранислав Аврамовић особито је скренуо пажњу на анкету званичног ротарског часописа *The Rotarian* о признању Совјета од стране Америке, где врло позвани ауторитети излажу за и против. Пред завршетак седнице секретар Коен истиче рад ротара Пеливановића у Министарству иностраних послова где је тако лепо организовао одељење за спољну трговину. У име привредника, ротар Воја Петковић истиче заслуге брата Пеливановића на конзуларном делу. Назад брат Кујунџић наговештава сајам у Осеку и моли чланове да приликом свог боравка у том месту посете угледни осечки Ротари-клуб.

R. C. LJUBLJANA

Sastanci (Meetings):
Sreda (Wednesday) 20.00
Grand Hotel Union

Prvi meeting ovog meseca na dan 8. novembra održao se posle dugog vremena opet u hotelu „Union”. Imali smo dva mila gosta, i to brata Minha, predsednika bratskog beogradskog kluba, i kao već nekoliko puta, brata Zabu iz Chrudima. Braća ing. Dukić i ing. Hribar pročitali su opise svojih života. Brat Knez je opisao svoje utiske iz Sofije, dok nam je brat Virant opisao ovom prilikom svoj put u Ankaru, kojeg je poduzeo zajedno sa drugim jugoslovenskim novinarima. Opisuje naročito svoje utiske iz Sofije. Debatu o tome završava brat Minh svo-

jim pogledima na mogućnost zbliženja između Bugara i nas.

15. novembar daje nam dva nova člana, koji su na taj dan izbalotirani. Brat Uratnik čita svoje predavanje o organizaciji i delokrugu radničke komore, što je ujedno i njegov „Classification talk.” Brat Virant nam daje zatim sliku današnje Ankare i uopšte moderne Turske, prikaže nam „Ghazi-ja” onakvog kakav je posmatran iz neposredne blizine. Retko koje predavanje daje toliko neposrednih utisaka, i retko koje daje slušaocima toliku jasnost u stvari, koja im je većinom poznata samo iz kratkih novinskih beležaka.

22. novembar ima na dnevnom redu predavanje brata predsednika dr. Slokara o pariskoj podzemnoj železnici. Brat predsednik daje nam mnogo interesantnih istorijskih i tehničkih detalja te nekoliko statističkih podataka, koji prikazuju čuveni „Métro” u pravoj svetlosti. Imali smo pred sobom mapu Pariza sa linijama „Métro” i jedan vanredno interesantan presek „Place de la République”. Zatim daje brat dr. Ujčić svoj „Classification talk” o radu i ciljevima katoličkog sveštenika. Predavanja brata dr. Ujčića su uvek puna lepих misli, a odlikuju se svojom filozofskom dubinom.

29. novembra došao je na red brat dr. Krejči prvim delom svog cikla predavanja „Odlomci iz istorije lova.” Tog dana nas je upoznao sa razvitkom lova od prehistorijskog doba do danas, a naročito sa razvitkom lovačkih običaja.

R. C. MARIBOR

Sastanci (Meetings):
Ponedeljak (Monday) 19.30
Velika kavarna

Отварајући 148 митинг, претседник поздравља особито госта брата Килхаузера, из Граца. Претседник Плој реферише о писму, кога је примио из Женеве, о извештају брата Томљено-

вића, Загреб о ротарском алманаху. Брат тајник јавља да је послата захвалница Р. К. Грац, који се стара за запуштене гробове наше босанске браће. Браћа Шорли и Пугел извештавају о раду иноземских клубова. На свршетку моли председник брата Килхаузера, да изручи свим ротарима у Грацу, а особито председнику Шацлу, срдачне поздраве.

На следећем митингу, брат председник се захваљује за честитке, које му је клуб изразио приликом његовог избора за потпредседника Сената. Брат тајник јавља, да је примљен из Цириха извештај европског секретара. Закључује се да на једној од идућих седница реферише о лозанској конференцији брат Јанчић. Р. К. Скопље јавља, да се установљава Р. К. у Солуну. Брат Шорли предлаже, да се уведу обавезна кратка предавања (classification talks), каже да би било добро ако би сваки, као увод у своје предавање изнео свој *curriculum vitae*. Церемонијар, брат Вречко, предлаже, да се иста врше по азбучном реду, предлог се прима и тако долази по азбучном реду на идући састанак за предавање брат Атемс. Након тога предаје брат председник о најновијим законским нацртима с посебним обзиром на њихов уплив уопште како на нашу привреду тако и на државне финансије. Ово предавање изазвало је живу дебату, у току које се подробно расправљало о питању раздужења сељака, о претстојећој измени опорезивања бензина, односно аутомобила, о упливу руско-јапанског дампинга на привреду Европе. Тај митинг био је један од најинтересантнијих у последње време.

150. састанак отвара брат паст-председник Шлајмер. У првом реду честита брату Розенбергу 60-то годишњицу рођења. Потом брат Атемс држи предавање с темом „Винска летина 1933“. У предавању показао се као велики стручњак на томе пољу, пошто је и сам власник великих вино-

града. У току предавања изнео је све фазе обрађивања винограда и справљања вина до дана, када се пуне бачве са племенитом капљицом. Коначно каже, да је овогодишња летина веома слаба, те да је једна од најслабијих последњих година. Брат Атемс закључује своје предавање са излагањем свога *curriculum vitae*. Након тога у дебати излаже брат Јурковић, као стручњак економиста статистику виноградарства и опорезивање вина у овој години. Након тога говори још брат Пугел као стручњак за вино о начину оплемењивања вина, што је баш потребно код овогодишње слабе бербе.

Састанак од 27 новембра отвара паст-председник Шлајмер. Председник моли брата благајника, да састави до идућег митинга тачан преглед свих клубских финансија. Брат Крејчидоноси поздраве председника, који је услед заседања Сената отсутан, те реферише о најновијим законским предлозима, односно уредбама: о санацији новчаних завода, о отплаћивању сељачких дугова, о картелима, о поновном увођењу трошарине на вино и ракију итд. Са особитом пажњом саслушали су чланови цело излагање о важности измена у погледу одмеравања, односно плаћања непосредног пореза.

R. C. NOVI SAD

Sastanci (Meetings):
Petak (Friday) 20.00
Hotel Kraljica Marija

На 173 седници брат председник сећајући се прошлог 172 састанка, државног приликом Новосадске смотре уз присуће брата Гувернера и браће са стране, примећује да је расположење било више него одлично, те уједно надодаје да је у забавном делу програма друштво било тако анимирано, да је успело ненадмашивом брату Прици (Београд) аранжирати кадрил. У Софију су отишли осморо браће а четворица са својим госпођама,

тако, да је наш Клуб заступљен са укупно 12 лица. У вези најављене посете брата председника Р. И. Џона Нелсона нашем Дистрикту, упутио је секретаријат Клуба на адресу председника следеће писмо на енглеском језику: „Са великим задовољством и одушевљењем примили смо знању вест, коју нам је на свечаном састанку, 27 октобра 1933 године у Новом Саду саопштио наш Гувернер 77 Дистрикта, брат Др. Милан Стојадиновић, да ћете Ви наредне 1934 године, посетити Европу, и том приликом обићи и нашу лепу земљу Југославију”. У писму се даље изражава жеља да председник Нелсон посети и Нови Сад.

174. седница бави се понајвише рефератом нашег службеног изасланика Др. Белајчића у Софији, који је поднео свој званичан извештај о путу наших Ротара у Софији. Цео ток седнице саопштен је у недељном извештају свима клубовима. Сем тога, је одређено да се дискусија о Бугарској на једној од наредних седница детаљно преиспита.

175 седница бави се интерним стварима клуба. Брат секретар Грачанин је известио Клуб да је сачинио Правилник о примању нових чланова, по подацима брата Др. Петровића, који ће послати брату Гувернеру на предлог, оцену и потврду, након чега ће се ови правилници умножити и одаслати свима члановима Клуба, ради предлога за пријем нове браће. Брат инж. Табаковић извештава клуб да је добио од својих познаника у Софији лепе снимке Софије, као и успешне фотографије из околине.

На 176. седници запажен је нарочито недељни извештај Ротари Клуба у Београду, 248 седнице, где је брат Пеливановић одржао предавање: Мала Антанта, њен рад и положај у међународном погледу; пао је предлог да се умоли Р. К. у Београду да ова предавања по захтеву доставља појединим клубовима.

R. C. OSIJEK

Sastanci (Meetings):
Četvrtak (Thursday) 20.00
Grand Hotel

Na 203. sastanku dne 2.-XI. održao je brat Dr. Uzelac predavanje o slobodnoj plovidbi, osvrćući se na ranija predavanja o istoj temi kod drugih klubova; na 204. sastanku držao je predavanje brat Ing. Montina o lovstvu i to historijat i korist, koju lovstvo donša državi uslijed raznih taksa, kao i privredi. Na tom sastanku referirao je detaljno brat tajnik Knežević o predaji čartera R.C. Sofia. Na slijedećem sastanku dne 16.-XI. primljen je kao novi član Vjenceslav Stjepanski. Iste večeri predavao je brat Šeper o pivarstvu u općenitom pogledu, te statistički o proizvodnji u našoj zemlji i na strani.

Na 26.-XI. držao je brat Dr. Benčević vrlo interesantno i poučno predavanje o postanku savremene medicine.

Frekvencija u mjesecu novembru iznašala je 87.77%.

Novi članovi:

VJENCESLAV STJEPANSKI, rođen 18-IX-1894 u Tuzli. Osnovnu i trgovačku školu svršio je u Brčkom, a trgovačku akademiju u Beču i Pragu. Na to je stupio u službu Priv. zemaljske banke za Bosnu i Hercegovinu. Od 1916 do konca rata služio je u aust.-ug. vojsci, a do ljeta 1919 u čehoslovačkoj u svojsivu rez poručnika, pošto je u ono doba bio još čs. podanik. U drugoj polovici 1919 i 1920 god. suradjivao je sa svojim bratom u Sarajevu u vinarској struci. God. 1921 stupio je u službu „Slavije“ jugosl. osig. društva u Sarajevu. U oktobru 1929 premešten je u Osijek i imenovan ravnateljem filijale. U tom položaju nalazi se još i danas.

R. C. PANČEVO

Sastanci (Meetings):
Petak (Friday) 20.00
Pivara Vajfert

Састанци 127 и 128 од 3 и 10 новембра протекли су у реферисању примљене поште.

R. C. SIBENIK

Sastanci (Meetings):
Četvrtak (Thursday) 20.30
Hotel Krka

Претседник Шупук отворио је 29. састанак од 2 новембра извештавајући

браћу да је са тајником Вичићем преузео подбор за програм. После читања поште и реферата др. Ризмонда о састанку са родитељским већем поводом изградње гимназије, председавајући је прочитао преведени реферат сир Роберта Фалконера „О нашој заједничкој цивилизацији”, из чега се развила дебата.

На 30. састанку утврђен је читав програм рада за 1933/34 ротарску годину као и састав компонентних одбора у клубу.

Састанак 31, донео је одлуку на предлог брата Вонка, да се сваког првог четвртка у месецу даде мепи од максимално динара 5 за који ће чланови платити уобичајену цену, с тим да разлика иде у торбу за невољне. Читав износ платиће отсутни чланови. У корист те торбе глобиће се сваки у корист те торбе глобиће се сваки ротар, који дође на састанак без значке.

После исцрпне поште, на 32. састанку брат Матавуљ је одржао врло леп приказ о раду Р. К. Београд и Скопље.

R. C. SKOPLJE

Sastanci (Meetings):
Petak (Friday) 20.00
Hotel Bristol

Отварајући 146-и састанак од 3. новембра, председавајући брат Војновић претставља г.г. Мирослава Јанићковића, др. Косту Чохаџића и Алексу Ђокића, новоизабране чланове клуба. После рол-кола, брат председник је изложио циљеве ротарства на чему је захвалио у име нових чланова брат Мирослав Јанићковић. После исцрпне поште брат Милан Чемерић одржао је предавање о стручним школама у Вардарској бановини, што је са пуном пажњом саслушано. Оглашене су за отворене, следеће професије: шумарство, пољопривреда и грађевинарство.

На следећем састанку, од 10 новембра, примљен је у скопску ротарску

породицу још један члан г. Бошко Жерајић. По жељи брата председника Бране Војновића, брат секретар др. Вид Ђурђевић поздравио је добродошлицом новог члана, објашњавајући му идеологију ротарства. После захвалне речи и свечаног обећања брата Жерајића, да ће бити веран ротар, брат председник огласио је брата Жерајића, чланом Ротари интернационале. На овој седници прочитано је писмо, којим Ротари клуб Панчево свесрдно честита брату Јосифу Михаиловићу на великом и заслуженом одликовању. Потом, брат Веља Димитријевић поднео је свој извештај са свечаности чартера у Софији, праћен својим утисцима из Бугарске. Уз тај опсежни извештај, дошло је и лепо излагање утисака из нове Турске. Брат Милан С. Јовановић је са групом југословенских новинара учествовао у прослави десетогодишњице турске републике и понео је са тог путовања живе утиске о личности Кемал-Паше и о препороду младе Републике. Те своје живе импресије, брат Јовановић је завршио са утисцима из Софије, где су наши новинари били веома срдечно примљени. Поводом реферата браће Димитријевића и Јовановића скопски Ротари клуб је одлучио да за братски Ротари-клуб у Софији спреми један поклон, као и за оне југословенске клубове, који од Скопља немају ни једно уздарје за спомен. На седници је још брат Таса Тасић додирнуо могућност оснивања клуба у Лесковцу, одакле је добио информативно писмо од г. д-р Жака Конфино.

R. C. SPLIT

Sastanci (Meetings):
Sreda (Wednesday) 20.30
Hotel Central

На 131 седници од 8 новембра под председништвом брата Матошића повела се дискусија о милосрдној акцији сплитских ротара. На име брат Матулић је поднео извештај да је

одбор за служење заједници и ове године свој рад у главном управно на потпомагање шегрта, као и прошле године што је чинио. Брат Лујо Ризмондо је изнео своје мишљење да каритативну акцију не би требало ограничити само на шегрте пошто има и других невољних, али брат Аљиновић одговара да од шегрта нема беднијих, јер су они остављени у туђем граду потпуно сами себи. У томе погледу донет је закључак да се њима помогне.

R. C. SUBOTICA

Sastanci (Meetings):
Sreda (Wednesday) 20.00
Park Hotel

184. састанак од 8 новембра, под претседништвом паст-президента др. Милоша Павловића отпочео је рефератом претседавајућег о прослави петнаестогодишњице ослобођења Суботице, на коју је позван и Р. К. Суботица. Одређени су као делегати: Коста Капамација, Милош Павловић и Дезидер Рот. После прочитане поште, брат Вилим Конен одржао је предавање из циклуса „Међународно служење“, под насловом „Сретство и начин служења у међународној релацији“. У своме предавању изнео је појаве које се супротстављају нормалном развоју међународних веза, затим је описао начела која треба да руководе политику појединих држава, да би допринели консолидацији прилика.

185. састанак протекао је у редовном отправању поште.

На 186. митингу, брат Габор одржао је предавање „О Аустрији“, подвлачећи паралелу између предратне монархије и садање државе, као и ситуацији привредних односа наше земље са Аустријом.

Следећи састанак од 29 новембра, почео је предавањем брата претседника Капамације „О стању светске индустрије за последња три месеца“.

R. C. SUŠAK

Sastanci (Meetings):
Sreda (Wednesday) 20.00
Park Hotel

После прочитане поште, на 179 састанку од 8 новембра, брат Ђуро Ружић саопштава да је у Загребу присуствовао премијери „Vicencise“ која је доживела потпуни успех, те је присутном аутору, Виктору Цару Емину, исказано живо честитање. За Сушак јеу толико симпатичније, што је у комаду аутор изнео локални амбијент на позорницу, први пут за Сушак. Брат др. Бонетић одржао је затим кратки реферат из звања и обавља комеморацију преминулим француским научницима, др. Ру и професору Калмету. Брат Очигрија прочитао је затим свој реферат „О машинерији и правилном функционисању рада у нашем клубу“, у коме излаже програм рада, кога ћемо се у будуће држати. Тај је реферат примљен к знању. Реферате су још поднели: брат Миклић Марио из југословенских клубова, брат Прикрил из немачких и брат Броз из клуба Токио.

На седници од 15 новембра, реферисали су: брат Броз о Задругарству, брат Смоквина по чланку Честертон у „The Rotarian“, „о забрањеним стварима“, затим брат Јаковчић о „N. I. R. A.“, брат Прикрил о вестиних Теслиних проналазака на пољу искоришћења космичке енергије. Претседавајући брат Очигрија подноси програм клуба за децембар, брат др. Павелић извештава клуб о питомцу клубском, Виктору Шекуљи, коме је потребна потпора за огрев и одећу.

Следећи састанак, 181. отпочео је читањем поздравне карте б. члана инж. Андре Перушића, који је премештањем из Сушака престао бити члан Сушачког Р. К. Уједно је брат претседник саопштио поменутом као и бившем члану проф. Ивану Свешку — чија је класификација његовим уми-

ровљењем престала важити — опроштајна писма са захвалом за сарадњу.

Потом је брат претседник др. Виктор Ружић поднео занимљив реферат о посети клубу у Софији, саслушан са великим интересом а у допуну, брат Очигрија прочитао је чланак гувернера др. Стојадиновића, објављен у „Политици”, о утисцима из Бугарске. На реду је био тога састанка реферат из звања. Држао га је В. Ц. Емин, по теми: Новинарство. Говорник је поздрављен аплаузом после духовитог и интересантног реферата.

182 редовни састанак био је посвећен служењу заједници и на њему су браћа с великим интересом и пажњом саслушала реферат брата градоначелника о завршним рачунима града Сушака за 1933 годину, као и о нацрту буџета за 1934 годину, који је, отштампан, пораздељен међу градске заступнике да се с њиме упознају. Велики интерес клуба разумљив је, јер му је на срцу будућност и просперитет роднога града, чијим интересима, као прве веће заједнице, он свесрдно и предано жели послужити у свако доба и у свакој прилици. По одлуци претседника, изван дневног реда за овај састанак, био је позван брат Др. Павелић да одржи реферат одређен за служење у звању, под насловом „Основ служења у звању”, који је био врло занимив и садржајан, у ком је брат Павелић нарочито подвукао савесност у вршењу звања, илустрирајући многим примерима штетне и кобне последице несавесности у звању.

R. C. VARAŽDIN

Sastanci (Meetings):
Petak (Friday) 20.00
Grand Hotel Novak

U novembru је R. C. Varaždin održao četiri sastanka, а i opet је svaki nosio drugo, izrazito obilježje. Prvi је sastanak, 3. XI., bio — kao uvijek — namijenjen друштвености i zabavi. Drugi sa-

stanak, 10. XI, t.j. uoči državnog praznika bratskog poljskog naroda, nije mogao proći bez kratkog ali pregnantnog prikaza о значењу uskrsnuća Poljske Republike за браћу Poljake, али i за sav slavenski svijet, па је telegrafска čestitka ođaslana R. C. Warszawa bila samo slabi odjek naših osjećaja i simpatija за Poljsku. Glavni је dio sastanka ipak bio posvećen pučkoj umjetnosti povodom otvorenja etnografskog одјелjenja u varaždinskom muzeju. Iscrpiv i zanimiv referat о sabiranju etnografskog materijala за spomenuto одјелjenje dao је stvaralac muzeja i pretsjednik varaždinskog muzealnog društva брат prof. Krešimir Filić. Prikazавши u više sličica sav mukotrpan rad: obilaženje podravske i zagorske sela i svladanje skrajnje nepovjerljivosti seljaka, koji u svakom gospođinu najprije vide državni organ за utjerivanje poreza, ističe kako bi trebalo upozoriti sve mjerodavne faktore о akutnoj potrebi, да се u posljednji čas спасе ostatak originalnih narodnih rukotvorina, koji još nije upropastila t. zv. civilizacija. Da, али за то треба novaca . . .

17. XI. bila је vrlo skromna proslava trogodišnjice opstanka R.C. Varaždin, jer је 16. XI. 1930. bila inauguracija. U istinu skromna proslava, али ipak značajna. Samo је брат pretsjednik prikazao u kratko trogodišnji život kluba i značenje rotarstva. Али minute šutnje nastale spontano poslije govora брата pretsjednika bile су доказ, да се pred nama u duhu niže u kaleidoskopskim slikama život kluba kao одраз života našega grada, našeg naroda i cijeloga čovječanstva. Ostali dio sastanka bio је posvećen boys worku. Pretsjednik „Zajednice doma i škole” брат Dr. A. Krajanски predлаže način podupiranja gimnazijskih zbirka. Br. Dr. E. Krajanски izvješćuje о našem sudjelovanju kod акције oko zbrinjavanja sakate дјече. Br. Deduš као pročelnik prosvjetnog odbora Sokolske župe referi-

ra o osnutku sokolskog pozorišta lutaka.

24. XI. bio je sastanak posvećen turistiци. Bile su prisutne i dame i prijatelji kluba. Br. pretsjednik iznio je opće poglede na turistiku i neke predloge, kako bi se ona u našem gradu i bližoj okolini što jače podigla. Referat o planinarstvu i njegovom razvitku i sadašnjem stanju u raznim dijelovima naše države dao je pretsjednik HPD podružnice „Ravna Gora” u Varaždinu, brat prof. Krešimir Filić. Prikazao je rad varaždinske podružnice HPD „Ravna Gora” i njezin najveći uspjeh: planinarski dom na Ravnoj Gori, gradjen po uzoru slovenskih planinarskih kuća koji je dosad u nepunu godinu dana posjetilo oko 1300 gostiju.

R. C. VUKOVAR

Sastanci (Meetings):
Ponedjeljak (Monday) 19.30
Grand Hotel

На 64. састанку од 6 новембра прочитана је оставка г. др. Ђорђа Митровића, услед пословне преоптерећености. У вези с том оставком, претседник инж. Јован Рогулић саопштава да је од инж. Фунтака добио предлог за увођење нових чланова. О чешким клубовима поднео је извештај брат др. Тирк. Брат Вашлер постиче клуб да се осигура опстанак Народног университета, кога је оставио у аманет б. брат Гајић.

То расправљање о Народног университету продужено је и на следећем, 65. састанку, према позиву г. професора Лончарића. Брат Голдштајн реферише о састанку за организовање рада Народног университета, на коме је узео учешћа са братом Хинком Штајнером. Иза ове расправе, др. Грин је одржао пригодно предавање „О социјалном значењу туберкулозе”. Закључено је да се за исхрану сиромашне школске деце приложи дин. 300.—

Претседавајући брат Рогулић не пропушта ову прилику 66. састанка да

напомене, да је тог дана тачно прва годишњица од инаугурације. На предлог браће, која одлазе на есперантски течај, одлучено је да ће брат инж. Фунтак држати предавања преко зиме на сваком састанку као и течај есперанта.

На 167. састанку од 27 новембра, претседник инж. Рогулић честита у име целог клуба имендан брату Вашлеру, који је за ову свечаност снабдео ротарски сто са најбољим вином из свог подрума. Слављеник је одмах затим одржао предавање „О фабрикацији шампањца”, праћено са великим интересовањем. Још је одлучено да 2. јануар буде дан клубске славе, без обзира на дан у недељи који буде падао.

R. C. ZAGREB

Sastanci (Meetings):
Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Esplanade

Rotary Club Zagreb održao je u mjesecu novembru 1933 ukupno 4 sastanka. Prosječna je frekvencija za mjesec novembar 76.85%.

Sjednica od 6. novembra 1933. — Sjednica ima svečano obilježje pošto se primaju nova četiri člana u klub i to: Prof. Raymond Warnier sa klasifikacijom „Novinarstvo”, Ivan Gorup sa klasifikacijom „Proizvodnja farmaceutskih preparata”, Vilim Bizjak sa klasifikacijom „Pekarstvo” i Vladimir Mutafelija ml. kao dodatni član sa klasifikacijom „Proizvodnja šešira”. Kao gosti prisustvuju г. др. Tugomir Alaupović, ministar u penziji, otac našeg pretsjednika kluba i gosp. Milovan Mlinarić, student, sin člana našega kluba. U svom pozdravnom govoru pretsjednik ing. Radovan Alaupović ističe radost da se pružila prilika da otac vidi što radi sin, a sin opet da vidi ljude, koji se sastaju zajedno sa njegovim ocem jedanput na tjedan na radu oko izgradjivanja rotarskih ideala. Kod zadnjih izbora za vije-

će trgovinsko-industrijske komore izabrano je nekoliko članova našega kluba i pretsjednik čestita im u ime kluba na ovom izboru. Zatim izvršuje pretsjednik na svečani način primanje novih članova i predaje im u znak njihova prijema u klub rotarski znak. Nova braća zahvaljuju na prijemu i obećaju da će se pokazati kao dobri članovi i predano služiti visokim rotarskim načelima. Slijede referati brata O. Heinricha o posjetu Rotary Cluba Wien i brata dra. Slaviše Šenoa o radu i važnijim događajima u austrijskim klubovima.

O predaji Chartera Rotary Clubu Sofija referira iscrpno brat Edo Marković, na koji referat nadovezuje izvještaj o svojim utiscima sa puta kao i prilikama u gradu Sofiji.

Sjednica od 13. novembra. — Po otvorenju sastanka pretsjednik pozdravlja vrlo srdačno gosta rotara R. Fortempsa od Rotary Cluba Orleans, kojega naši članovi već poznaju, pošto je i on bio u onoj skupini francuskih rotara, koji su iza bečke konvencije posjetili naš klub. Tajnik referira o stigloj pošti. O događajima u rotarskom svijetu referiraju brat Ostović, brat Širca i to prvi o radu Rotary Cluba Tokyo te o klubovima u Egiptu, Siriji i Palestini, a brat Širca o radu njemačkih klubova.

Slijedi vrlo interesantno predavanje pretsjednika ing. Radovana Alaupovića o temi: „Otrovni plinovi u budućem ratu”. Pretsjednik upoznaje ovdje braću sa osobinama bojnih otrova sa čisto kemijskog gledišta. O obrani i zaštiti protiv ovom kemijskom oružju govoriti će predavač na jednom od idućih sastanaka. Navadja prve pokušaje upotrebe bojnih otrova i prelazi na upotrebu istih za vrijeme svjetskoga rata i navodi pojedine slučajeve na francuskom i ruskom ratištu. Opisuje djelovanje pojedinih otrovnih plinova, a naročito se bavi sa djelovanjem jednog od najjačih t.zv. yperita. Zaključuje

svoje predavanje sa riječima: „Mislim braćo da ova moja razlaganja o tome najmodernijem i groznom oružju moderne kemijske tehnike su dovoljna pobuda za sve nas, kako treba svim silama pomagati nastojanja već toliko puta i riječi i djelom istaknuta u šestom cilju naše velike organizacije Rotary International.”

Sjednica od 20. novembra. — Pretsjednik ing. R. Alaupović po otvorenju sjednice pozdravlja brojne goste, a naročito brata dra. B. Vojinovića, pretsjednika Rotary Cluba Skoplje. Slijedi referat tajnika o prispjeloj pošti. Sa zadovoljstvom primaju braća vijest Rotary kluba Varaždin na znanje da želi pomoći akciju oko zbrinjavanja satekate djece, koju vodi naš brat prof. dr. Božidar Špišić. Medjugradski meeting održati će od 5. do 7. januara 1934. u Tatranskoj Lomnici Rotary klubovi Bratislava, Košice, Turč. Sv. Martin i Užhorod, na koji sastanak pozivaju i naš klub. Pretsjednik isporučuje novim članovima čestitku brata guvernera dra. Milana Stojadinovića, zatim izvješćuje o svečanoj sjednici Rotary kluba Novi Sad, koja je održana dne 27. X. o. g. U izvještaju o proslavi 100 godišnjice Kragujevačke gimnazije ističe brat Stjepan Musulin, koji je toj proslavi prisustvovao, veliko oduševljenje, koje je vladalo kod zagrebačke delegacije zbog vanredno ljubeznog dočeka i lijepog ispada proslave. Zagrebačka djačka delegacija predala je tom prilikom uz privolu našega člana brata dra. Branimira Šenoa po njemu izradjenu i zagrebačkoj gimnaziji poklonjenu sliku „Zgrada prve zagrebačke gimnazije” na uspomenu kragujevačkoj gimnaziji. Referat završuje brat Musulin sa opisom zadužbine u Oplencu, koja je učinila najdublji dojam na sve članove delegacije. Brat Vladimir Mutafelija ml. referira zatim o razvitku industrije šešira. Prikazuje razvoj iz malog kućnog obrta klobučarskog u in-

dustriju i na koncu govori o proizvodu i plasiranju produkata.

Sjednica od 27. novembra. — Predsjednik ing. Radovan Alaupović otvara sastanak i u lijepom govoru pozdravlja odličnog pretstavnika naše vojske gosp. djenerala Damjanovića, koji se je odazvao molbi i došao u naš krug da vidi na djelu rad, a naša velika zagrebačka rotarska familija ga prima i veseli se što može u njegovoj osobi da pozdravi odličnog vojnika i pravog čovjeka na svom mjestu. Iz stigle pošte tajnik Dragan Tomljenović čita pismo brata guvernera dra. Milana Stojadinovića radi članka za Jugoslavenski Rotar o Meštoviću povodom jubilarne godine. Ovaj posao povjerava predsjednik bratu Pavlu Ostoviću. Referira zatim o događajima u nekim domaćim klubovima. Iz izvještaja Rotary kluba Beograd razabiremo da je u osnivanju Rotary klub Zemun i da su radovi već tako daleko napredovali, da je izabrana privremena uprava. Brat Sallapek opisuje svoj posjet u Rotary klub Beograd, kojom su prilikom bili i članovi utemeljači Rotary kluba Zemun u organizaciji. Osvrće se na govor brata guvernera, održan tom prilikom, i citira nekoje pasuse iz tog govora. Brat Oton Heinrich isporučuje pozdrave Rotary kluba Bruxelles. Tajnik Dragan Tomljenović boravio je nekoliko dana u Njemačkoj i tom prilikom posjetio je Rotary klub Berlin i sekretarijat Rotary kluba München. Detaljno referira o sjednici berlinskog kluba, te o razgovorima koje je imao sa nekim rotarima i na koncu isporučuje pozdrave članova, a naročito rotara Gorsemana i rotara Mamloka. Opisuje „letećeg Hamburžanina“ (FD 2 — Schnelltriebwagen), sa kojim se je vozio od Berlina do Hamburga i prevalio dis-

tancu od 288 km za 2 sata i 18 minuta. Gost g. djeneral Damjanovi odazvao se najpripravnije molbi našeg predsjednika i prikazuje jednu epizodu iz svojih uspomena sa selunskog fronta i to posjet u manastirima „Meteoris“ sjeverno od Kalambake u Tesaliji koji je posjet učinio u godini 1918 kao pratioc Nj. Vel. Kralja Aleksandra I. Po završetku prikaza bio je gospodin djeneral Damjanović nagradjen burnim aplauzom. Brat dr. Ivo Belin referira o nastojanju naše vlade da se čitavim nizom mjera, koje su skupa povezane, pristupi rješavanju privrednih problema odnosno ekonomskoj obnovi zemlje t.j. da se izadje iz moratornog stanja i stvore preduvjeti novog rada. U samom referatu bavi se brat dr. Belin u prvom redu sa pitanjem zemljoradničkih dugova, prikazujući iscrpno na koji način vlada želi ovo pitanje urediti. Prelazi zatim na pitanje sanacije banaka, javne radove i ostale mjere, medju koje spadaju ukidanje kartela, maksimiranje kamata, nove trošarine, nove takse, reforme poreza i t.d. Diskusija po ovom referatu odložena je na idući sastanak. Inauguracija Rotary kluba Dubrovnik biti će izvršena dne 2. decembra o.g. po bratu Edi Markoviću kao izaslaniku Rotary International. Na koncu referira još brat dr. Slavko Mašek o sanatorijumu u Lezenu

Novi članovi:

RAIMOND VARNIJE, profesor i direktor Francuskog instituta. Klasifikacija: Novinarstvo Poslovna adresa: Novinarski dom; tel. 29-44. Privatna adresa: Jurjevska 33; tel. 60-33.

IVAN GORUP, direktor tvornice Vander d. d. Klasifikacija: Proizvodnja farmaceutskih preparata. Poslovna adresa: Borongajska cesta, tel. 22-18; privatna: Jurjevska 37, tel. 60-92.

VILIM BIZJAK, vlasnik tvornice keksa. Klasifikacija: Pekarstvo. Poslovna i privatna adresa: Savska cesta 32, tel. 50-29

VLADIMIR MUTAFELIJA, suvlasnik tvrtke Andrija Mutafelija. Klasifikacija: Proizvodnja šešira i kapa. Poslovna adresa: Ilica 32, tel. 49-68. Privatna adresa: Mošinskoga 4, tel. 69-09.

Б И Б Л И О Г Р А Ф И Ј А

Под уредништвом б. гувернера 77. дистрикта, уваженог брата Еде Марковића, изашао је из штампе, недавно, **Извештај о првој дистриктној конференцији 77. дистрикта**, одржаној 6 и 7 маја 1933, у Београду

Као сви радови нашег б. гувернера, и овај је извештај израђен са једном ретком марљивошћу, потпуном тачношћу и ротарском љубављу — свима оним одликама које су од увек биле свакодневни украс Еде Марковића.

Да „Југословенски Ротар” није намењен искључиво браћи ротарима, било би веома корисно приказати што опширније овај извештај, пун врло занимљивих поучности. Али овако, задржаћу се само на најкраћем изводу, пошто ће браћа и сама пожури-ти да извештај у целости лично прочитају, уколико то већ нису и раније учинила.

Прве су странице почаствоване верним портретима бившег и садањег гувернера нашега дистрикта. Сведене тешке веће брата Марковића и миран, али одлучан поглед брата Стојадиновића, јасно казују са колико је збиље ударен темељ ротарског покрета у Југославији и са колико се поуздања верује у лепу будућност нашега ротарства.

Гледајући слику полагања венца (ротара Алојза Червенке, од стране Ротарске интернационале, и ротара Еде Марковића, у име југословенских ротара) на гроб Незнаног војника, као и слике наградних трофеја најприлежнијим клубовима: симболичне кошнице и ротарског точка — и нехотице вам се намеће мисао о несталности среће која се непрекидно и вечно врти у околу; о трајном и сложном раду, попут неуморних пчела, који је неизбежно потребан да се сачува оно што је толиким жртвама тешко стечено, на што нас живо и стал-

но потсећа овај скромни па ипак величанствен гробни споменик незнаног али славом увенчаног војника.

Нешто што је најбоље у овом извештају, у коме је све врло добро, и што је лично дело брата Еде Марковића, то су узорно израђене табеле:

I чланова 77. дистрикта, разврстаних по клубовима и струкама.

II чланских фреквенција.

III вредности стварне помоћи заједници, одржаних предавања, гостију ротара из страних земаља, посета другим клубовима страних земаља, међуклупских састанака и измене недељних извештаја.

Одајући још једном пуну и потпуно заслужену хвалу неуморном уреднику овог у сваком погледу одличног извештаја са наше прве дистриктне конференције, нека ми је допуштено изјавити само једно мало жаљење што покрај оригиналних текстова на страним језицима није унесен и превод на наш језик, како не би било ускраћено задовољство, да их прочитају, и оној браћи која не знају те стране језике.

Из извештаја са дистриктне конференције види се даје ротарство можда једина организација, не само у нашој земљи него и другде, која је у стању да све своје одлуке, у пркос 113 учасника, из 15 разних клубова, са свију крајева Југославије, рекрутваних из 46 разних струка, — доноси једногласно, акламацијом, у јединствено братској атмосфери, ма да су дискутовани предмети били и разноврсни и многобројни. Ова је сложеност остала непомућена чак и онда када су били у питању и сасвим опречни интереси било појединих клубова, било појединих њихових чланова. И да на овој конференцији није било никаквих других резултата (а њих је било врло много) било би и то и сувише довољно да будемо потпуно задовољни.

Ст. К. Павловић.

Посетите

Трговачки Музеј Завода за
унапређивање спољне трго-
вине, Београд, 29 Милоша
Великог

Стална изложба робних узорака

Visit

The Commercial Museum of
the Office for Foreign Trade
Beograd Milosha Velikog 29

A permanent ex- hibition of samples

Пре сваког путовања
железницом,
бродом
или
авионом

посетите

ПУТНИК-А

добићете бесплатно:
Савете,
Информације,
Брошуре,
све возне карте
уз оригиналне цене

Билетарница Београд:
Теразије број 10
Телеф. 23-620 и 23-164

KONCERN KRUPP A.G.

ESSEN • MAGDEBURG • KIEL • RHEINHAUSEN

Sve vrste **čelika**, do najfinijeg i najtvrdjeg;
nehrdjajući, Widia. **Gvoždje** svih profila ; ši-
ne, konstrukcije, mostovi, hale, dizalice itd.
Lokomotive, žaretni automobili, bageri, kom-
presori, dizelmotori, **kompletni fabrični**
uređaji za : sve rude, cement, ulje gumu,
linoleum, livaonice, valjaonice, rafinerije,
kemičke fabrike. **Brodograđilište**

GENERALNO ZASTUPSTVO: **HARAZIM LUJO**
BEOGRAD • KRALJA MILANA 6 • TELEFONI: 23-1-15, 21-4-18

HOTEL SRPSKI KRALJ

BEOGRAD

Rotary Headquarters

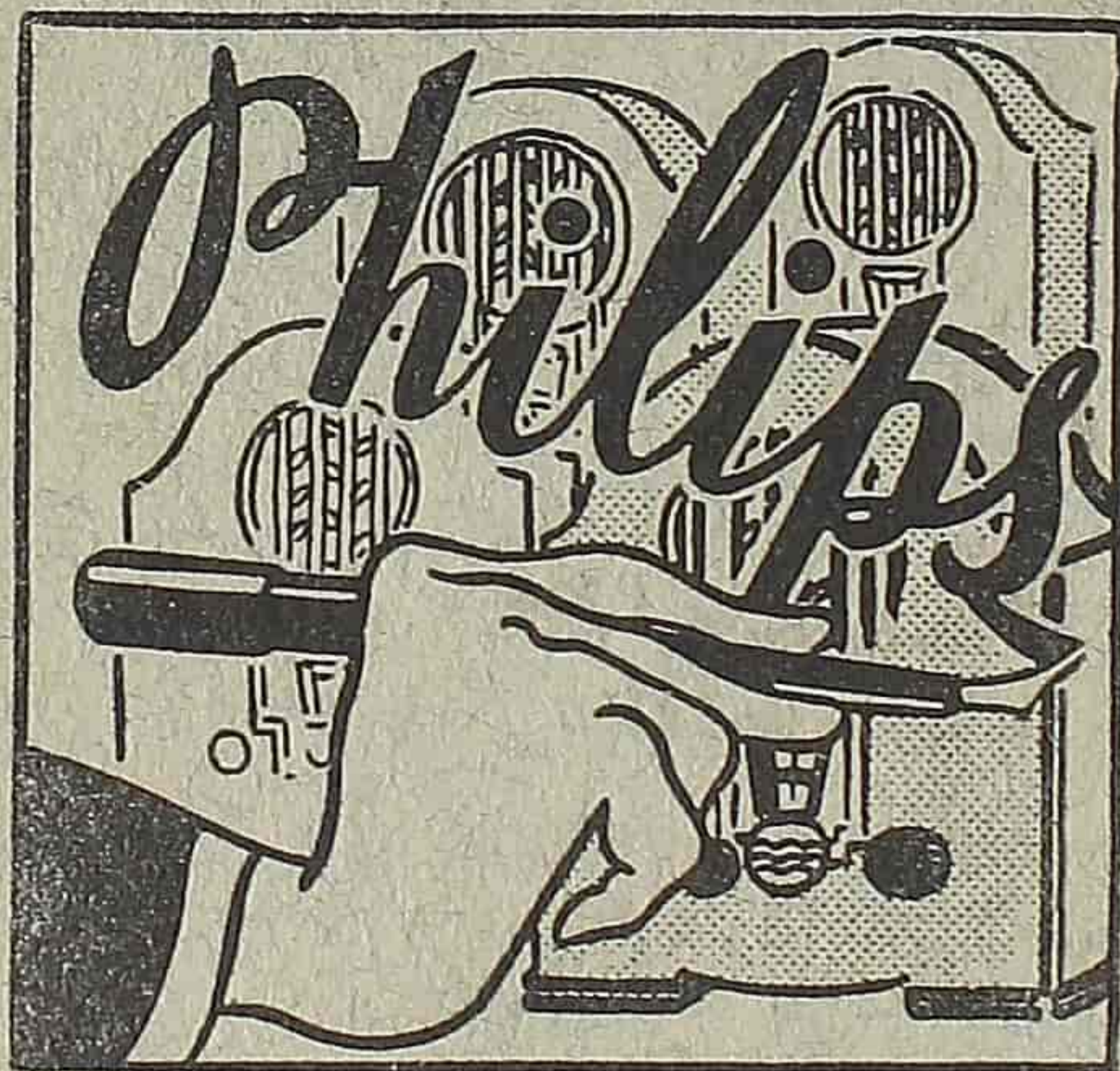
●
Glavni stan beograd-
skog Rotary kluba

БОСТОН

БЕОГРАД

препоручује
своју првокла-
сну робу без
конкуренције.

*Obratite se našim zastupnicima
i oni će Vam te prijemnike prika-
zati bezobvezno u Vašem domu.*

Sve ujedinjeno u PHILIPS-u.
Sve što se zahteva i može
očekivati od najsavršenijih
radio prijemnika, ujedinjeno
je u vodećim aparatima da-
našnjice

PHILIPS
„SUPER
INDUCTANCE“

PHILIPS RADIO